

Gymnázium, Třeboň, Na Sadech 308

CENA DĚKANA FD ČVUT V PRAZE

Regionální letiště

Autor: Ondřej Blažek

Ročník: VIII.

Školní rok: 2022/2023

Anotace

Tato práce se zabývá významem a možným rozvojem regionálních letišť v České republice. Sumarizuje informace a charakteristické vlastnosti daných letišť a statisticky ukazuje jejich využitelnost. Konkrétně se zabývá otázkou letiště České Budějovice a jeho dalším možným rozvojem. Těžiště práce tvoří veřejně dostupné zdroje, výroční zprávy a informace získané při návštěvě některých zmíněných letišť. Zanalyzovaná data jsou dále interpretována a je z nich vyvozen závěr problematiky regionálních letišť.

Klíčová slova

- Letecká doprava
- Letiště
- Letiště Brno-Tuřany
- Letiště České Budějovice
- Letiště Karlovy Vary
- Letiště Leoše Janáčka Ostrava
- Letiště Pardubice
- Regionální letiště

Obsah

Úvod.....	4
1 Definice, vymezení pojmů	6
1.1 Kritéria výběru letišť	6
1.1.1 Dojezdová vzdálenost	6
1.1.2 Výchozí místo	6
1.1.3 Typ letiště.....	6
1.2 Typy letišť	7
1.2.1 Vnitrostátní letiště	7
1.2.2 Mezinárodní letiště.....	7
1.2.3 Veřejné letiště.....	7
1.2.4 Neveřejné letiště.....	7
1.2.5 Národní letiště	8
1.2.6 Regionální letiště.....	8
2 Regionální letiště	9
2.1 Tuzemská letiště.....	9
2.1.1 Letiště Karlovy Vary.....	9
2.1.1.1 Vybavení letiště	9
2.1.1.2 Aerolinie a spoje	10
2.1.1.3 Finanční výsledky, statistiky.....	11
2.1.2 Letiště Brno-Tuřany	13
2.1.2.1 Vybavení letiště	13
2.1.2.2 Aerolinie a spoje	14
2.1.2.3 Finanční výsledky, statistiky.....	15
2.1.3 Letiště Leoše Janáčka Ostrava	18
2.1.3.1 Vybavení letiště	18
2.1.3.2 Aerolinie a spoje	20
2.1.3.3 Finanční výsledky, statistiky.....	21
2.1.3.4 Rozhovor s generálním ředitelem letiště.....	23
2.1.4 Letiště Pardubice	24
2.1.4.1 Vybavení letiště	24
2.1.4.2 Aerolinie a spoje	25

2.1.4.3	Finanční výsledky, statistiky.....	25
2.2	Jihočeský kraj – Letiště České Budějovice	27
2.2.1	Vybavení letiště.....	27
2.2.2	Budoucnost jihočeského letiště	28
2.3	Zahraniční letiště	32
2.3.1	Letiště Linec	32
2.3.1.1	Vybavení letiště	32
2.3.1.2	Aerolinie a spoje	33
2.3.1.3	Statistiky	33
3	Smysluplnost regionálních letišť	34
3.1	Situovanost, dopravní obslužnost.....	34
3.2	Reálná využitelnost, směr rozvoje	35
3.2.1	Financování, dotace.....	36
	Závěr.....	37
	Použité zdroje.....	38
	Videa.....	38
	Rozhovory	38
	Elektronické dokumenty.....	38
	Internetové zdroje	39
	Seznam příloh.....	45
	Seznam vyobrazení.....	45
	Seznam grafů	45
	Seznam tabulek.....	46

Úvod

Regionální letiště a jejich otázku považuji za důležitou součást rozvoje a fungování regionů. Myslím si, že není dobře, aby se služby a infrastruktura nacházely v okolí hlavního města Prahy a obyvatelé z periferií a regionů tak museli dojíždět na jedno vymezené místo za stejným účelem. Dále se domnívám, že existují určité objekty, které nejsou primárně budovány pro jejich výdělečnost, a proto by měla být tolerována jejich prodělečnost, případně pak zadluženost. Víme, že v tuto chvíli na tom nejsou regionální letiště zrovna nejlépe, ovšem nevíme, jaká bude budoucnost a zdali to nebude naopak. Proto si kladu otázku, zda mají regionální letiště smysl, zda má smysl letiště v Českých Budějovicích a jaké modely jsou pro tyto letiště nejvýhodnější.

Dávám si za cíl shrnout informace o regionálních letištích v České republice, sumarizovat data o jejich finančním hospodaření a statistické údaje nejen o počtu přepravených cestujících. Získaná data chci dále analyzovat a vyjít s možným ekonomickým modelem daného letiště, případně pak data popsat ve světle dnešní doby. Jsem toho názoru, že v datech bude vidět znatelný pád způsobený pandemií covidu-19 a další události, které dohromady tvoří aktuální situaci regionálních letišť. Dále chci některá z letišť navštívit a ověřit si určité skutečnosti na místě. Mým primárním záměrem je charakterizovat letiště České Budějovice a ověřit jeho smysluplnost. Kromě toho se zaměřím na konkurenční letiště v Linci a porovnáám situaci v jihočeském regionu a v Horním Rakousku.

Vzhledem k tomu, že jsem Jihočechem a s problematikou letiště v Českých Budějovicích se setkávám již řadu let, proto je mi otázka regionálních letišť velmi blízká. Druhým faktorem inspirace je můj zájem o letectví a záměr se této problematice dále do hloubky věnovat nejen na vysoké škole. Kromě toho jsem byl nespokojený s dosavadním shrnutím informací o klíčových letištích v České republice.

Myslím si, že je efektivní mít informace shrnuté na jednom místě, a proto se o to chci pokusit u regionálních letišť. Dále bude ze získaných dat patrná budoucnost a zejména současnost jednotlivých letišť a dále možná odpověď na otázku jejich smysluplnosti. Myslím si, že má práce poslouží pro další rozebírání této problematiky už jen z důvodu shrnutí informací, díky čemuž další badatelé nebudou muset procházet stovky různých zdrojů.

Chtěl bych pracovat primárně s internetovými zdroji, kde naleznu nejaktuálnější informace nejen o statistikách, ale také o nynější situaci na letištích. Dále budu chtít uskutečnit rozhovory se zainteresovanými osobami v této problematice a v neposlední řadě některá z letišť navštívit a přesvědčit se o situaci na vlastní oči. Data budu brát primárně z výročních zpráv a dále je budu analyzovat a porovnávat s ostatními.

1 Definice, vymezení pojmů

1.1 Kritéria výběru letišť

1.1.1 Dojezdová vzdálenost

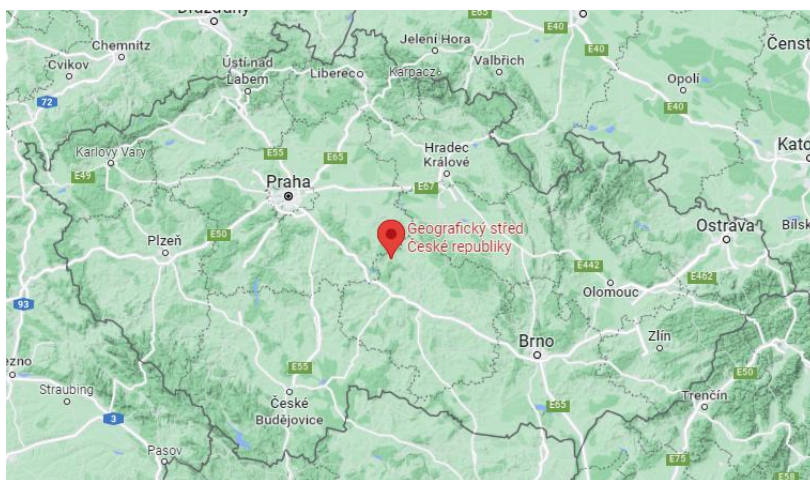
Prvním krokem ve výběru letišť, kterým se v této práci věnuji, bylo si určit podmínky, jež musí letiště splňovat, aby bylo rozumné se o něm zmínit. Cítím potřebu se věnovat těm, která jsou dostupná pro všechny obyvatele České republiky stejnou měrou. To je důvod, proč jsem jako první kritérium zvolil dojezdovou vzdálenost 300 km. Tuto vzdálenost odůvodňuji faktem, že autem trvá její ujetí průměrně 3,5 hodiny a krásným příkladem je cesta z Prahy na vídeňské letiště.

1.1.2 Výchozí místo

Další faktor, na který jsem při výběru kladl důraz je místo, ze kterého budu danou dojezdovou vzdálenost měřit. Byť se nabízela má rodná Třeboň, zvolil jsem geometrický střed České republiky na katastru obce Číhošť, která se nachází v okrese Havlíčkův Brod. Tento výběr bych zdůvodnil prostým záměrem práci směřovat k všem částem ČR. Ideálnější by byl střed geografický, ovšem jeho umístění se v různých případech liší a již několikrát v historii se jeho polohy výrazně lišily, proto jsem zvolil jednodušší střed geometrický.

1.1.3 Typ letiště

Také je nutné si určit typ letiště, kterému se budu věnovat. Podmínkou je, aby letiště bylo významnější mezinárodní veřejné, s přístrojovým provozem. Jinými slovy se dá říct, že v mém okruhu letišť jsou pouze ta, ze kterých můžete letět klasickou aerolinkou na dovolenou neboli letiště s pravidelným leteckým provozem. Jedinou výjimku tvoří letiště v Českých Budějovicích, které jsem záměrně přidal vzhledem k místu mého bydliště a aktuálním zprávám k provozu v Plané.

Obrázek 1: Geografický střed České republiky

1.2 Typy letišť

1.2.1 Vnitrostátní letiště

Letiště vnitrostátní, též zvané domácí, je určeno k uskutečňování vnitrostátních letů, při nichž není překročena státní hranice a letů, při nichž není překročena vnější hranice. Nemá celní a imigrační zázemí pro cestující a bývá menší v porovnání s mezinárodním. Dle mého názoru se termín příliš neshoduje s anglickým pojmem „*Domestic airport*“, o kterém si myslím, že lépe popisuje tento typ letiště. Ovšem někdy může nastat situace, kdy z vnitrostátního letiště vzlétá mezinárodní let, můžeme jmenovat letiště v Ósace, Barceloně nebo Manchesteru. V České republice se nachází 96¹ těchto letišť, přičemž se toho číslo v různých zdrojích liší.

1.2.2 Mezinárodní letiště

Pojmem mezinárodní letiště se v České republice rozumí takové letiště, které je vybaveno jak pro lety vnitrostátní, tak pro lety mimo republiku. Tento status je letišťům přidělován státem. Také je zde možná celní, pasová nebo zdravotnická asistence. Dále se dělí na veřejná a neveřejná. V České republice se nachází 19 mezinárodních letišť² a stejně jako u počtu vnitrostátních letišť se toto číslo v různých zdrojích liší.

1.2.3 Veřejné letiště

Veřejné letiště je civilní letiště, jež přijímá v mezích své technické a provozní způsobilosti všechna letadla. V ČR je 90 civilních letišť.³ Prívlastek veřejné může mít jak letiště mezinárodní, tak vnitrostátní. Má danou provozní dobu, jejíž změny musí ohlašovat prostřednictvím letecké informační služby.

1.2.4 Neveřejné letiště

Oproti veřejnému letišti přijímá v mezích své technické a provozní způsobilosti všechna letadla pouze na základě předchozí dohody nebo velitele letadla s provozovatelem letiště.⁴ To de facto znamená otevřenost letiště pouze okruhu uživatelů. Nemusí mít stanovenou dobu provozu a žádná omezení nemusí být okamžitě publikována.

¹ Aeroweb, *Letiště*, <https://www.aeroweb.cz/letiste#?country=1&typ=1&typ=2>, staženo 16. 10. 2022.

² Tamtéž.

³ Ministerstvo dopravy, *Právní předpisy – letiště*, <https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Letecka-doprava/Pravni-predpisy/Letiste>, staženo 16. 10. 2022.

⁴ Tamtéž.

1.2.5 Národní letiště

Dále jsem vytvořil dvě vlastní kategorie dělení letišť inspirované členěním podle americké FAA.⁵ Prvním, národním letišťem, se rozumí takové letiště, jež je primárním letišťem pro větší region, v našem případě stát. Dále jde o nejvytíženější letiště ve vybrané zemi. Například jde o letiště *Praha/Ruzyně* (PRG), *Mezinárodní letiště Bratislava* (BTS) a *Mezinárodní letiště ve Vídni* (VIE). V závorkách jsou uvedeny IATA⁶ kódy letišť.

1.2.6 Regionální letiště

Regionální letiště je takové letiště, které cílí primárně na regionální trh (co se civilního letectví týče). Není tak významné jako letiště národní a zpravidla se jedná o letiště malého charakteru. Bohužel častým jevem regionálních letišť je jejich nevýdělečnost a nutnost dotace ze strany regionu. Svým způsobem je toto dělení založeno na množství odbavených cestujících v porovnání s ostatními letišti v regionu, potažmo zemi.

Obrázek 2: Poloha regionálních letišť v ČR

⁵ FAA – *Federal Aviation Administration*, česky Federální letecká správa

⁶ IATA – *International Air Transport Association*, česky Mezinárodní asociace leteckých dopravců

2 Regionální letiště

2.1 Tuzemská letiště

V této sekci se věnuji regionálním letišťům na území České republiky. To, jak chápu pojem regionální letiště jsem vysvětlil v kapitole *Definice, vymezení pojmů*. Některým letišťům je věnovaný větší prostor, vzhledem k mé vlastní zkušenosti, případně pak situování letiště. Ovšem mi přijde fér se o každém zmínit, minimálně pro porovnání finanční situace, významu apod.

2.1.1 Letiště Karlovy Vary

Karlovarské letiště je veřejné mezinárodní letiště ležící 10 km od centra Karlových Varů u městské části Olšová Vrata.⁷ Jedná se o páté největší mezinárodní letiště v České republice. Letiště bylo založeno v roce 1929, kdy zde byla pouze travnatá přistávací plocha. Po druhé světové válce zažilo letiště renesanci, konkrétně po roce 1960, kdy byla vybudována zpevněná přistávací plocha. Díky tomu se mohl nosným letounem letiště stát *Iljušin Il – 14*. Letištní kód IATA je KLV a kód ICAO⁸ je LKKV.

2.1.1.1 Vybavení letiště

Letiště je v současné chvíli vybaveno asfaltobetonovou dráhou, která je dlouhá 2150 m a má šířku 30 m. Označení dráhy, čili její azimut má hodnotu 11/29. Druhá dráha je travnatá s délkou 800 m a šířkou 18 m. Ta má označení 12/30. Letiště je vybaveno pro lety VFR (za viditelnosti, podle vidu), a také pro IFR lety (podle přístrojů). Jsou zde možné i noční lety. Letiště je v současnosti koncipováno pro letadla typu *Boeing 737* a *Airbus A320 family*.

Dráha s označením 29 má systémové vybavení ILS CAT I. ILS je zkratka z angličtiny a znamená *Instrument Landing System* neboli systém pro přístrojové přistání. Dle ICAO, FAA a dalších organizací existuje 5 kategorií. Právě kategorie CAT I znamená, že takzvaná *Decision height* musí být větší než 200 stop (60 m).⁹ To v praxi znamená, že kapitán letadla se v této výšce rozhodne, zda jsou dostatečně dobré vizuální podmínky pro přistání nebo zda je nutné provést tzv. *Go around* neboli přerušit přistávací manévry a opakovat pokus o přistání později.

⁷ Letiště Karlovy Vary, <https://www.letiste-karlovy-vary.cz/>, staženo 16. 10. 2022.

⁸ ICAO – International Civil Aviation Organization, česky Mezinárodní organizace pro letectví

⁹ *Instrument landing system*, https://en.wikipedia.org/wiki/Instrument_landing_system#ILS_categories, staženo 16. 10. 2022.

Dalším aspektem této kategorie je dohlednost ze středu dráhy na světelné značení z minimální vzdálenosti 2600 stop (800 m).¹⁰ To se ve světě letectví označuje zkratkou RVR (*Runway visual range*), což v češtině popisuje dráhovou dohlednost.

Podle oficiálního webu na letišti stále fungují dva obchody, a to Duty free obchod, který je koncipován jako průchozí prodejna a dále obchod se suvenýry, který nabízí řadu dárkových předmětů. Co se občerstvení týká, jsou v prostorech terminálu automaty s nápoji a občerstvením, stejně tak, jako bistro bar. Pro náročnější klientelu jsou na letišti dva salonky, Business Lounge a VIP Lounge. Bohužel stejně jako u většiny regionálních letišť nemá do salonku přístup člen žádné aliance. Na stranu druhou na karlovarské letiště v současnosti nelétá žádná aerolinka, která by byla součástí nějaké aliance.

Dalšími službami na letišti je směnárna a balení zavazadel. Pro cestující je možnost zaparkovat bezplatně před terminálem. Další možností dopravy je autobusová linka MHD Karlovy Vary č. 8 (Tržnice-Letiště). Dle mého názoru jízdní řád MHD připomíná noty na buben, pouze několik spojů denně a jenom jeden o víkendu. Samozřejmě to chápu z provozních nákladů, když z letiště nelétá žádná pravidelná linka. Ale tento jízdní řád platil i před pandemií, kdy byla situace jiná. Ovšem podobná situace s veřejnou dopravou na letiště panuje fakticky ve všech krajích.

2.1.1.2 Aerolinie a spoje

V současné chvíli si dovoluji konstatovat, že letiště v Karlových Varech je na tom v porovnání s ostatními regionálními letišti v ČR nejhůře. Nemá ani jednu pravidelnou linku, charterové lety tento rok bychom mohli napočítat na prstech jedné ruky. První ránou byla pro karlovarské letiště pandemie Covidu-19 a dále, byť nepřímou také válka na Ukrajině. Před covidem se letiště soustředilo na trh bývalého Sovětského svazu, primárně pak na Ruskou federaci. Tato sázka se bohužel v úspěch neproměnila.

Do roku 2019 fungovala linka na letiště *Moskva-Vnukovo*, z mého subjektivního pohledu mohla tato linka lákat mnoho Rusů žijících v České republice, aby raději letěli z Karlových Varů s vidinou přeletu na letiště *Vnukovo*, než aby letěli z Prahy na otřesné

¹⁰ *Instrument landing system*, https://en.wikipedia.org/wiki/Instrument_landing_system#ILS_categories, staženo 16. 10. 2022.

Šeremetjevo. Linku provozovala ruská aerolinka *Pobeda* s letadlem Boeing 737-800 s frekvencí 2 až 3 lety týdně.¹¹

Dále se měla rozlétat také linka do Taškentu, operována *Uzbekistan Airways* a linka do Kyjeva, operována nízkonákladovou společností *SkyUp*. To se však nikdy nestalo. Dále odtud byly pravidelně operovány charterové lety společnosti *Smartwings* (dříve *Travel Service*). A do roku 2017 také linka do Düsseldorfu, dnes už zaniklou společností *Germania*.¹²

V létě roku 2022 proběhlo několik letů, operovaných společností *Smartwings* pro cestovní kancelář ČEDOK do turecké Antalya. Příští letní sezónu by mělo přibýt Řecko, konkrétně Heraklion na Krétě.¹³

2.1.1.3 Finanční výsledky, statistiky

Vzhledem k tomu, že je tato práce psána před koncem roku 2022, tak nám nejsou k dispozici kompletní data a statistiky z tohoto roku. Proto se v této sekci podíváme na čísla do roku 2021 včetně.

Pokud se budeme bavit o výsledku hospodaření (po zdanění), tak ten byl k poslednímu dni minulého roku -17 877 000 Kč. To je v podstatě stejné číslo, jako v roce 2019 a letiště se tak oproti roku 2020 „polepšilo“ o téměř 2 000 000 Kč, kdy výsledek hospodaření dosáhl - 19 368 000 Kč.¹⁴

Tabulka 1: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2013–2021 (hospodářský výsledek po zdanění v tisících Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HV po zdanění	10286	6064	-5591	-14935	-15368	-9131	-17857	-19368	-17877

Vlastní kapitál letiště činil na konci roku 2021 - 4 962 307,55 Kč, oproti tomu na konci roku předešlého to bylo - 1 084 970,14 Kč. Letiště je ztrátové od roku 2015, proto není možné jeho úpadek svádět pouze na pandemii covidu-19 nebo snad na vysoké ceny energií. Letiště

¹¹ Letiště Karlovy Vary, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Karlovy_Vary, staženo 16. 10. 2022.

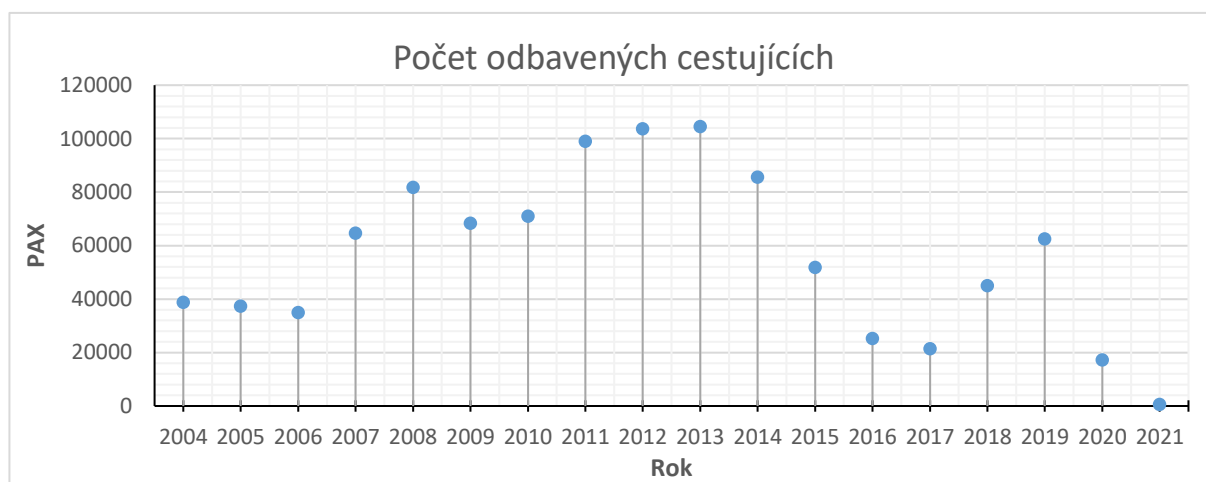
¹² Tamtéž.

¹³ Zaleť si.cz, Letiště Karlovy Vary – přehled aktuálních linek, <https://zaletsi.cz/letiste-karlovy-vary-prehled-aktualnich-linek/>, staženo 16. 10. 2022.

¹⁴ Letiště Karlovy Vary s.r.o., Zpráva o činnosti společnosti za rok 2021, https://www.airport-karlovy.cz/download/file/432-Zprava_o_cinnosti_LKV_2021.pdf, staženo 22. 10. 2022.

také v minulém roce evidovalo pohledávky vůči Karlovarskému kraji ve výši 1 102 837,23 Kč.¹⁵

Počet odbavených cestujících dosáhl v roce 2021 hodnoty 58. Covidový rok 2020 to bylo 17 234 a v roce 2019 prošlo karlovarským letištěm 62 434 cestujících. Nejvyššími hodnotami se letiště chlubilo v letech 2013 a 2012.¹⁶ Oba tyto roky letiště odbavilo přes 100 000 cestujících. To bylo ovšem dáno existencí několika linek do Ruské federace, které byly obsluhovány několika dopravci.

Graf 1: Počet odbavených cestujících (PAX)

Obrázek 3: Terminál na letišti Karlovy Vary

¹⁵ Letiště Karlovy Vary s.r.o., Zpráva o činnosti společnosti za rok 2021, https://www.airport-k-vary.cz/download/file/432-Zprava_o_cinnosti_LKV_2021.pdf, staženo 22. 10. 2022.

¹⁶ Letiště Karlovy Vary s.r.o., provozní výkony, <https://www.airport-k-vary.cz/cs/statistika-vykonu/>, staženo 22. 10. 2022.

2.1.2 Letiště Brno-Tuřany

Mezinárodní letiště Brno-Tuřany je veřejné mezinárodní letiště, ležící 7,5 km od centra Brna.¹⁷ Většina areálu letiště leží na katastrálním území brněnské čtvrti Tuřany a část zasahuje do území města Šlapanice. O vzniku letiště bylo rozhodnuto rok po druhé světové válce a uvedeno do provozu bylo v roce 1954. Civilní provoz na letišti byl zahájen o 4 roky později. Letištní kód ICAO je „*lima kilo tango bravo*“, neboli LKTB. Na *baggage tagu* (samolepka na kufru, která udává, kam se má kufr poslat a další informace pro personál) pak najdeme IATA kód BRQ.

2.1.2.1 Vybavení letiště

Brněnské letiště disponuje dvěma drahami. Travnatá dráha v délce 800 metrů a šířkou 30 metrů nese označení 08/26. Vedle ní ležící dráha betonová má délku 2650 m a šířku 60 m, azimut dráhy je 09/27. Provozní doba letiště je 24 hodin.¹⁸ Letiště je plně vybaveno pro lety VFR i IFR a umožňuje provoz ve dne i noci.¹⁹ Součástí dráhy 09/27 je několik přesných navigačních systémů (RNAV/GNSS, VOR, NDB s dosahem 150 km) a dráha 27 se pyšní ILS CAT I. s *RVR*²⁰ 50 m vertikálně a 500 m horizontálně. Odbavovací budova byla vybudována v roce 2006.

Co se služeb na letišti týká, tak mají cestující možnost se občerstvit v několika restauračních zařízeních a barech. Ve veřejné části terminálu se nachází *Starobrno bar* a v neveřejné části pak *Eviette bar*. Dále se v odletové hale nachází *Fast food baguetteria* a v příletové hale pak *Inflight restaurant*. Všechny tyto provozovny jsou otevřené dle letového řádu.

Pro nákup parfémů, kosmetiky, tabákových výrobků a mnoho dalšího se na letišti nachází *Travel fun shop (DUTY FREE)*. Tento obchod se nachází v neveřejné části terminálu.

Na letišti také nalezneme informační a zákaznické centrum, které nabízí služby v podobě výběru zavazadlových poplatků, či prodeje vstupů do business salónku. Ten je otevřen pro pasažéry business třídy, držitelům karet Priority Pass, Lounge Key, Diners Club a Dragon Pass. Kromě zákaznického/informačního centra je zde ještě TIC BRNO.

¹⁷ Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 23. 10. 2022.

¹⁸ Aeroweb, Letiště Brno Tuřany (LKTB), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lktb-letiste-brno>, staženo 23. 10. 2022.

¹⁹ Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 23. 10. 2022.

²⁰ RVR – Runway Visual Range, česky dráhová dohlednost

Volný vjezd na parkoviště je 1x denně a platí po dobu 20 minut. K tomu se na letišti nachází 4 autopůjčovny. Další možností dopravy na letiště je využití MHD, konkrétně pak autobusu E76, který jezdí takřka každých 30 minut od brněnského Hlavního nádraží právě na letiště. Bohužel o prázdninách během pracovních dní je jízdní řád prázdný.²¹ Pro potřeby nákladní dopravy vede na letiště železniční vlečka.

2.1.2.2 Aerolinie a spoje

Z brněnského letiště v tuto chvíli provozuje pravidelnou linku pouze jedna letecká společnost. *Ryanair* létá z Brna na londýnské letiště *London-Stansted* s frekvencí 5 letů týdně.²² Na této lince létá dceřiná společnost *Lauda Europe* s letadly *Airbus A320-200* a samotný *Ryanair* s *Boeingy 737-800* a *737 MAX 200*.²³ *Ryanair* odsud létal do vícero destinací, ovšem většinu linek zrušil z ekonomických důvodů a linku do Berlína pak kvůli pandemii covidu-19.

Česká společnost *Smartwings* létá z Brna do několika dovolenkových destinací. Jedná se pouze o charterové lety, a to do řady destinací. Dovolenkoví turisté mohou z brněnského letiště letět do dvou bulharských letovisek, konkrétně do *Varny* a *Burgasu*. Dále se z Brna létá do *Hurghady* a *Marsa Alam* v Egyptě. Nejpestřejší je seznam destinací v Řecku, jedná se o *Corfu*, *Heraklion*, *Kos*, *Prevezu*, *Rhodos* a *Zakynthos*. Vy výčtu nechybí ani Španělsko s *Tenerife* a *Palma de Mallorcou*. Dalšími destinacemi jsou *Djerba*, *Enfidha* a *Monsatir* v Tunisku. A poslední země na seznamu charterových letů je Turecko s městy *Antalya* a *Bodrum*. Do některých výše uvedených destinací v Řecku létá kromě *Smartwings* také řecká letecká společnost *Aegean* a do Bulharska také *Bulgaria Air*.²⁴ Lety do Egypta jsou pravidelné, během období duben-listopad. Příští rok by mělo přibýt několik novinek v podobě charterových letů pro ČEDOK, konkrétně egyptská *Taba*, *Fuerteventura* nebo *Kavala*, historickou novinkou pak bude spojení do *Albánie* a na *Madeiru*.²⁵

Co se cargo dopravy týče, tak odsud létají pravidelně dvě společnosti, jedná se o *DHL*, která provozuje linku do *Lipska* s *Boeingem 757-200*. A dále *ASL Airlines Belgium*, která odsud

²¹ Jízdní řády Brno, autobus E76, <http://www.jrbrno.cz/L76S2>, staženo 23. 10. 2022.

²² Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 27. 10. 2022.

²³ Flightradar24, Flight history for Ryanair flight FR8404, <https://www.flightradar24.com/data/flights/fr8404>, staženo 27. 10. 2022.

²⁴ LETIŠTĚ BRNO a.s., Informace o letech, <http://www.bрно-airport.cz/informace-o-letech>, staženo 27. 10. 2022.

²⁵ Vojtěch Očadlý, Letiště Brno hlásí 420 tisíc odbavených cestujících, prázdninové měsíce byly rekordní, <https://zdopravy.cz/letiste-brno-hlasi-420-tisic-odbavenych-cestujicich-prazdninove-mesice-byly-rekordni-128764/>, staženo 27. 10. 2022

létá do belgického *Lutychu* s *Boeingem 737-400*.²⁶ Během roku 2021 vzrostlo množství přepravovaného nákladu více než 3krát.²⁷ V minulosti si zde také chtěla zřídit základnu společnost *Euro Cargo Air*. Kromě toho na letiště létá společnost *FedEX*, která tak spojila Brno s Paříží, na linku nasazuje *Boeing 737-800*.²⁸ Kromě nákladní a civilní dopravy je brněnské letiště využíváno k dalším leteckým potřebám. Mají zde základu vrtulníky letecké záchranné služby *Policie ČR* a *Alfa Helicopter*.²⁹ Také zde cvičí své piloty rakouská letecká společnost *Austrian Airlines*.³⁰

Významnou nevýhodou brněnského letiště je blízkost letišti ve Vídni, případně pak tomu bratislavskému. Na nedostatek letů z Brna kraj reagoval posílením dopravní obslužnosti vídeňského letiště z Brna, to ale možná navždy pohřbí ideu pestré nabídky regionálního letiště.

2.1.2.3 Finanční výsledky, statistiky

Letiště Brno-Tuřany je jedno z mála regionálních letišť, která se vrátila téměř do doby před pandemií covidu-19, co se počtu odbavených cestujících týká. Podle mluvčí letiště, Lucie Mareš Heřmanské, by se letiště na konci roku mělo dostat těsně pod číslo 460 tisíc odbavených cestujících.³¹ Pro srovnání v roce 2019 to bylo 534 tisíc cestujících, a tak letošní rok bude zhruba na 86 % roku 2019.³² Největší propad zažilo letiště v roce 2020, kdy díky pandemii covidu-19 letiště odbavilo pouze 86 089 cestujících.³³

²⁶ Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 27. 10. 2022.

²⁷ LETIŠTĚ BRNO a.s., *Statistiky*, <http://www.bruno-airport.cz/b2b/cargo/statistiky/>, staženo 27. 10. 2022.

²⁸ Jan Sůra, *Brno získalo spojení s Paříží. Nákladním Boeingem*, <https://zdopravy.cz/brno-ziskalo-spojzeni-s-parizi-nakladnim-boeingem-116074/>, staženo 27. 10. 2022.

²⁹ Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 27. 10. 2022.

³⁰ Tamtéž.

³¹ Vojtěch Očadlý, *Letiště Brno hlásí 420 tisíc odbavených cestujících, prázdninové měsíce byly rekordní*, <https://zdopravy.cz/letiste-brno-hlasi-420-tisic-odbavenych-cestujicich-prazdninove-mesice-byly-rekordni-128764/>, staženo 27. 10. 2022.

³² Tamtéž.

³³ Jan Sůra, *Za celý rok tolik cestujících, jako předloni za měsíc. Brněnské letiště čeká ztrátu až 75 milionů*, <https://zdopravy.cz/za-cely-rok-tolik-cestujicich-jako-predloni-za-mesic-brnenske-letiste-ceka-ztratu-az-75-milionu-71258/>, staženo 27. 10. 2022.

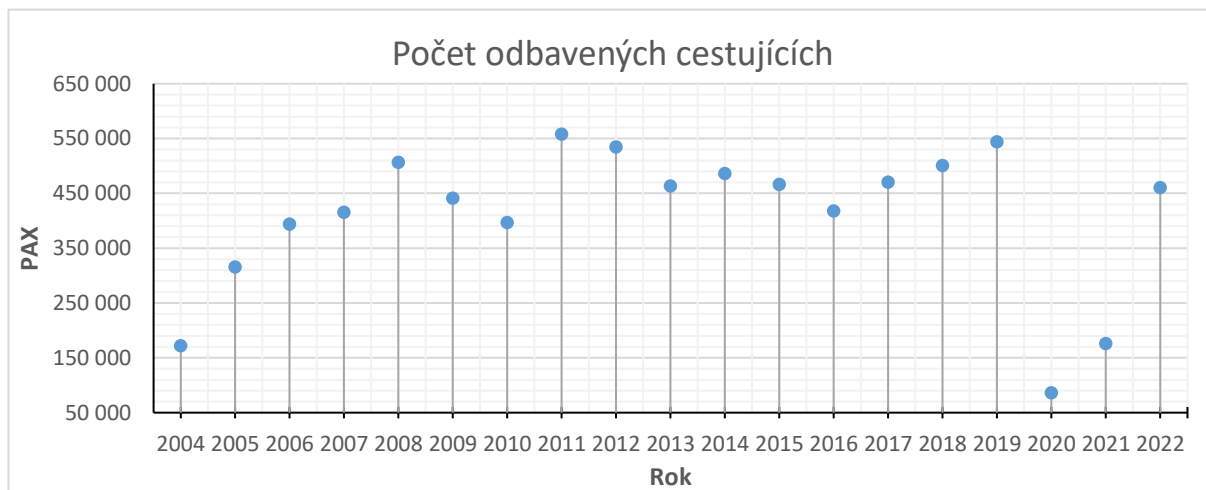
Rok	Odbavení cestujících	Náklad(tuny)
2006	393 686	3144
2007	415 276	3055
2008	506 174	6273
2009	440 850	9679
2010	396 589	5326
2011	557 952	4625
2012	534 968	3828
2013	463 023	4078
2014	486 134	4530
2015	466 046	4613
2016	417 725	4150
2017	470 285	3893
2018	500 727	3750
2019	543 633	3629
2020	86 089	4147
2021	176 000	12890
2022	460 000	-

Tabulka 2: Počet odbavených cestujících a nákladu

Obrázek 4: Pohled na letištní terminál při boardingu společnosti Ryanair

Bohužel je firma LETIŠTĚ BRNO a.s. poněkud skoupá ve zveřejňování negativních statistik a statistik obecně, proto není k dispozici výroční zpráva v rozumné podobě a my tak můžeme pouze odhadovat, jak jsou na tom finance letiště. Známy údaj je, že letiště v roce 2021 očekávalo ztrátu 5-10 milionů korun, výsledek z roku 2020 společnost dosud neuvedla, ale právě na počátku roku 2020 uvedla, že čeká ztrátu 65-70 milionů korun.³⁴ Podle nárůstu v počtu odbavených cestujících v tomto roce můžeme také odhadovat pokles ztráty.

Graf 2: Počet odbavených cestujících (PAX)

Obrázek 5: Letecký pohled na brněnské letiště

³⁴ Jan Sůra, *Brněnské letiště hlásí proti loňsku třikrát více cestujících, ztrátu snižuje nákladní doprava*, <https://zdopravy.cz/brnenske-letiste-hlasi-proti-lonsku-trikrat-vice-cestujicich-ztratu-snizuje-nakladni-doprava-97451/>, staženo 27. 10. 2022.

2.1.3 Letiště Leoše Janáčka Ostrava

Letiště Ostrava-Mošnov, jak se letiště jmenovalo do prosince 2006 a je pod tímto jménem stále známé. Jedná se o třetí největší letiště v České republice.³⁵ Jedná se o mezinárodní veřejné letiště s 24hodinovým provozem. Letiště je situováno 23 km od centra Ostravy a 20 km od Frýdku-Místku. Areál letiště se rozkládá na katastru obcí Mošnov, Albrechtický a Petřvald.³⁶ Provozovatelem letiště je společnost Letiště Ostrava a.s. a vlastníkem je Moravskoslezský kraj. V současné chvíli působí jako generální ředitel letiště Jaromír Radkovský (ANO). Letiště bylo veřejnosti otevřeno v roce 1959, prvním civilním letounem, který na letišti přistál byl legendární TU-104 A v barvách ČSA. Na letišti se pravidelně konají dny NATO, kam každoročně zavítají desetitisíce návštěvníků. Kód letiště ICAO je LKMT, OSR je pak letištní kód IATA.

2.1.3.1 Vybavení letiště

Letiště disponuje jednou betonovou dráhou s délkou 3511 metrů a šířkou 63 metrů. Dráha má označení 04/22.³⁷ Dráha 22 disponuje ILS CAT IIIB bez hlukových, nočních nebo slotových omezení.

Na letišti se dále nachází moderní terminál pro cestující, příletová hala se nachází v prostorách starého letiště. V odletové hale se nachází 13 check-in přepážek.³⁸ Terminál je schopný odbavit až 500 lidí za hodinu, což odpovídá mé zkušenosti z letiště. Bohužel musím konstatovat, že sezónní personál u bezpečnostní kontroly byl poněkud zmatený a vyžadoval věci, které absolutně nebyly nutné. Například papírový boarding pass (palubní vstupenku), kterou samotný LOT nevyžaduje, jelikož umožňuje, a dokonce nyní preferuje online check-in.

Za bezpečnostní kontrolou se nachází neveřejná část terminálu, kterou tvoří dvoupatrová budova, přičemž ve spodní části jsou gaty (brány) A1 až A4 a v druhém patře pak gaty B1 až B3. Ze zmíněných gatů je pěkný výhled na plochu a samotnou přistávací a vzletovou dráhu.

³⁵ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Leo%C5%A1e_Jan%C3%A1%C4%8Dka_Ostrava, staženo 27. 10. 2022.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Aeroweb, Letiště Ostrava Mošnov (LKMT), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lkmt-letiste-ostrava-mosnov>, staženo 27. 10. 2022.

³⁸ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Leo%C5%A1e_Jan%C3%A1%C4%8Dka_Ostrava, staženo 27. 10. 2022.

Letiště v roce 2022 disponuje třemi stojánkami, a to *APN³⁹ Central*, *APN Jih* a *APN GA*. Stojánka Central má kapacitu 5 letadel *kategorie C*, to je kategorie letadel, do které spadají například letadla z *Airbus A320 family* nebo letadla typu *Boeing 737*. Další možností je obsazenost dvěma letadly *kategorie D*, to je například *Airbus A330*. Tato stojánka se nachází těsně před terminálem pro cestující. Další stojánkou je Jih, ta se nachází u cargo terminálu a slouží pro odbavení cargo letadel. Možná kapacita je 3 letadla s kódovým označením C, 3 z *kategorie D* anebo kombinace jednoho letadla z *kategorie D* a druhé s kódovým označením E. Dalšími místy, kde lze parkovat letadla jsou soukromé stojánky před hangáry GA a také před hangáry v servisní zóně.

V prostorách terminálu se nachází několik kaváren, barů, bister a obchodů. Ve veřejné části terminálu se jedná o *Mattoni Grand Café* a *Bistro Gastro Flight*, v přízemí se nachází bar a v prvním patře odletové haly pak *Aelia Duty Free*, *Relay* a *Airport Bar*.

V prvním patře se také nachází business salónek, ten nabízí bohatou nabídku teplých a studených nápojů, lehké občerstvení, připojení k internetu a denní tisk. Jednotlivý vstup do salónku stojí 549,- Kč, což je v porovnání se salónky v Praze nebo ve Vídni poměrně hodně, pokud se díváme na množství občerstvení, nápojů a služeb obecně. Volný vstup do salónku mají držitelé karet *Priority Pass*, *DragonPass* a cestující v programu *Elite Plus* a *LoungeKey*.⁴⁰

U letiště je několik parkovišť, přičemž 1x 15 minut za den je zdarma, delší čas strávený na parkovišti se platí.⁴¹ Cena za každé parkoviště se liší. U letiště funguje celkem 5 autopůjčoven, všechny najdete u meeting pointu vedle příletové haly.

Obrovskou výhodou ostravského letiště je napojení na železniční síť, takže až k terminálu vedou koleje a je tak nesporně pohodlné se na letiště dostat vlakem. Bohužel jízdní řád nekoresponduje s řádem letovým, což je mimořádná škoda. České dráhy prodávají jízdenku „Vlak+ na letiště Ostrava.“ Linku operuje moderní jednotka *RegioPanter*.

³⁹ APN – *Apron*, česky stojánka

⁴⁰ Letiště Ostrava, a.s., *Business salónek*, <https://www.airport-ostrava.cz/p/business-salonek-2>, staženo 27. 10. 2022.

⁴¹ Letiště Ostrava, a.s., *Taxi a autopůjčovny*, <https://www.airport-ostrava.cz/taxi-a-autopujcovny>, staženo 27. 10. 2022.

2.1.3.2 Aerolinie a spoje

Mošnovské letiště má v tuto chvíli nejvíce pravidelných linek ze všech regionálních letišť v ČR. Nejvýznamnějším osobním dopravcem je *LOT Polish Airlines*, který s frekvencí 5 letů týdně spojuje Ostravu s hubem ve Varšavě. Linku operuje primárně strojem *Bombardier Dash 8*, ale občas na linku do Varšavy zavítá také brazilský stroj *Embraer 170*.

Druhá pravidelná linka vede na letiště *London-Stansted*, irský dopravce *Ryanair* létá dvakrát týdně převážně s *Boeingem 737-800*.

Smartwings v sezóně nabízí pestrou nabídku charterových letů a sezónních pravidelných letů. Destinace jsou takřka stejné jako z brněnského letiště. Létá se odsud do Egypta, Řecka, Turecka, Bulharska, Španělska a Tuniska. Nejčastější jsou lety do Burgasu a mimo letní sezónu do Egypta. Někdy se létá z Prahy s mezipřistáním v Ostravě.⁴²

Do Burgasu, kterému letecký svět říká hanlivě *Bojkovice* (podle kódu letiště BOJ) létá také *Bulgaria Air*, opět pouze sezónní chartery.

Stejně je tomu u Soluně, kam mohou cestující z Moravsko-slezského kraje zamířit v létě s *Aegean Airlines*.

Zaniklých linek je celá řada, například do roku 2019 sem létaly ČSA z Prahy a následně do Košic. *Ryanair* odsud létal na letiště Bergamo u Milána, linka byla v roce 2019 zrušena, byť obsazenost letadel se pohybovala okolo 80 %.⁴³

V současné chvíli se ostravské letiště zaměřuje převážně na nákladní dopravu, důkazem může být vybudování terminálu kombinované dopravy, kdy může být náklad z vlaku přeložen na nákladní automobil nebo na letadlo, případně naopak. Terminál je několika kolejný a obsluhuje vlak v jeho maximální možné délce. Druhá věc je fakt, že bývalé vedení letiště se snažilo bojovat proti nízkonákladovým společnostem, a tak většina z nich začala létat z polských Katovic, kde je situace jiná.

Aktuálně vedou z letiště v Mošnově 4 pravidelné cargo linky. Létají odsud *DHL* do Lipska, *UPS Airlines* do Kolína nad Rýnem, *Uzbekistan Airways* do Taškentu a *Sky Taxi* do

⁴² Letiště Ostrava, a.s., *Letecké společnosti*, <https://www.airport-ostrava.cz/letecke-spolecnosti>, staženo 28. 10. 2022.

⁴³ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Leo%C5%A1e_Jan%C3%A1%C4%8Dka_Ostrava, staženo 28. 10. 2022.

Chengdu a Čching-ťao. Poslední dvě zmíněné společnosti létají pro EGT Express, a.s.⁴⁴ Na Letišti Leoše Janáčka zavítal i legendární *Antonov An-225 Mrija*, který byl zničen při nezdařeném ruském útoku na Kyjev. Několikrát zde byl i její mladší bráška *Antonov An-124 Ruslan*. Na letišti v tuto chvíli stojí *Antonov An-26*, který nemůže zpátky na Ukrajinu. Několikrát sem také zamířil nákladní *Iljušin Il-62* běloruské aerolinky *Rada Airlines*.

Ostravské letiště se v tuto chvíli stává matadorem v servisování letadel v České republice. Společnost *JOB AIR Technic*, která byla založena v roce 1993, nabízí servisování a kompletní údržbu letadel, přičemž se zaměřuje na letouny *Boeing 737* a *Airbus A320*. Ovšem zvládnou i větší letadla, například již servisovali *Airbus A330*. V prostorách firmy jsou dva hangáry, jeden pro 6 letadel, druhý pro 2 letadla. V druhém zmiňovaném probíhá těžká údržba, pouze motory musí odesílat do „Shopů,“ kde dělají složitější revize.⁴⁵ V současné chvíli probíhá projekt na kompletní rozebrání letounu ve větším hangáru.

Společnost také nabízí stání letadel a časem i nutné revize a kontroly. V Job Air Technic zvládnou v podstatě jakoukoliv renovaci interiéru, od koberců po kabeláž uvnitř kabiny.

2.1.3.3 Finanční výsledky, statistiky

Ostravské letiště se může dlouhodobě chlubit nízkým deficitem, růstem počtu cestujících a zejména nákladu. V první polovině letošního roku ostravské letiště odbavilo 72 669 cestujících, což je dvakrát více než v roce 2020 a jedná se o meziroční nárůst 234 %.⁴⁶ Dále vykázalo ztrátu 19 milionů korun, což představuje zlepšení proti loňskému výsledku o 27 %.⁴⁷

Největší propad zažilo letiště v roce 2020, kdy díky pandemii covidu-19 odbavilo pouze 37 709 cestujících, ovšem odbavilo také 14 228 tun nákladu, což je o 6000 tun více, než v roce 2019.⁴⁸

⁴⁴ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Leo%C5%A1e_Jan%C3%A1%C4%8DKa_Ostrava, staženo 28. 10. 2022.

⁴⁵ Hangár do kterého se vejde i Boeing 747 je v Ostravě! Prohlídka u Job Air Technic, flyRosta, ČR, 2022, 04:33.

⁴⁶ Vojtěch Očadlý, Letiště Ostrava odbavilo v první polovině roku 72 tisíc cestujících, snížilo ztrátu, <https://zdopravy.cz/letiste-ostrava-odbavilo-v-prvni-polovine-roku-72-tisic-cestujicich-snizilo-ztratu-120033/>, staženo 28. 10. 2022.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ Letiště Ostrava, a.s., *Výroční zpráva 2021*, s. 11.

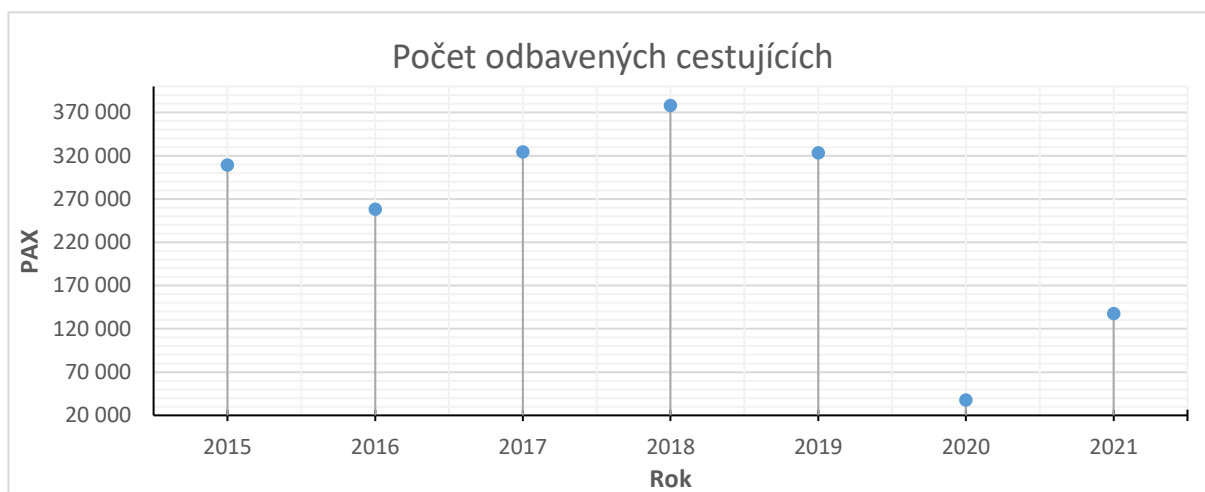
Tabulka 4: Cargo (v tunách)

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Cargo	4 152	5 448	8 392	14 228	18 225

Tabulka 5: Vývoj počtu pohybů letadel

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet pohybů	20 369	23 942	24 560	18 927	21 442

Můžeme vidět, že i přes velmi malé množství cestujících zaznamenalo letiště v letech 2020/21 významné množství pohybů letadel a stejně tak velké množství přepraveného carga.

Graf 3: Počet odbavených cestujících (PAX)

Nebýt roku 2020, tak by se trend počtu odbavených cestujících přibližoval situaci v Brně, ovšem s rozdílem maximálních hodnot. Ostrava má tu (ne)výhodu, že je relativně blízko katovickému letišti, kde je letecká nabídka pestřejší a mnohdy násobně levnější. Argument toho, že Poláků je 4x více a také více cestují neberu. Možná, že díky této ideje jsou u nás regionální letiště nevýdělečná a můžeme říct, že skomírají. Češi přeci mohou cestovat stejně tak, jako Poláci.

2.1.3.4 Rozhovor s generálním ředitelem letiště

V červenci roku 2022 mi ředitel letiště Jaromír Radkovský zodpověděl otázky, které jsem mu zaslal na email. Bohužel pan Radkovský, který je členem hnutí ANO 2011 mi v podstatě na mé otázky neřekl nic nového a jen se dotazy snažil zpochybnit. Zde jsem vybral 5 otázek ze 7.

Je v plánu sladění příjezdů/odjezdů vlaků s přílety a odlety?

- **Železniční a letecká doprava se plánují odděleně.**

Když se podíváme na regionální letiště v České republice, tak jediné ostravské provozuje pravidelně více než jednu linku. Plánují se do budoucna nové spoje?

- **Ano plánují, i když se zaměřujeme poslední roky více na nákladní přepravu.**

Ne daleko od spádové oblasti ostravského letiště jsou Katowice a Krakov. Je vůbec možné konkurovat "pestřejší" nabídce těchto letišť?

- **Není, strategické rozhodnutí v této oblasti se mělo udělat cca před 15 lety a dnes je již pozdě. Navíc Poláků je 4x více a cestují mnohem více.**

Kromě civilních letů tvoří značnou část pohybů také cargo lety. Kdybyste měl porovnat tyto dva segmenty, který je pro letiště v tuto chvíli více klíčový?

- **Klíčové je jednoznačně cargo, proto se již posledních 5 let věnujeme rozvoji této oblasti.**

Jaká je budoucnost letiště Leoše Janáčka?

- **Ziskové regionální letiště, které v oblasti nákladní přepravy obsluhuje střední Evropu a občanům nabízí zejména dovolenkové lety po celou dobu roku.**

Obrázek 6: Informace o letu LO504 do Varšavy, výhled na letištní plochu

2.1.4 Letiště Pardubice

Pardubické letiště je vojenské letiště se statusem veřejného mezinárodního letiště.⁴⁹ Nachází se zhruba 4 km od centra Pardubic a leží na katastru obcí Popkovice, Staré Jesenčany, Dražkovice, Třebosice a Starý Mateřov. Samotné letiště vzniklo již za první republiky a nachází se zde nejstarší odbavovací budova, ta dnes slouží jako muzeum Ing. Jana Kašpara.⁵⁰ Civilní provoz zde byl zahájen v roce 1995, přičemž první cestující odsud letěli s již zaniklou společností *Fisher Air*. Na letišti dále probíhá vojenský provoz. Kód letiště ICAO je LKPD a kód IATA je PED. Investoři jsou Pardubický kraj (34 %) a město Pardubice (66 %).

2.1.4.1 Vybavení letiště

Letiště disponuje novým letištním terminálem z roku 2017, který nese jméno aviatika Jana Kašpara. Součástí pardubického letiště je také betonová dráha, jež má délku 2500 m a šířku 75 m. Runway má označení 09/27. Dráha 27 disponuje ILS CAT I.⁵¹

Webové stránky letiště mají pěkný a moderní design, ovšem informací na nich není dostatek, v rámci služeb na letišti je zmíněna vždy jen povrchní informace a není další možnost se o službě či provozu dozvědět více.

Je zde ovšem zmíněno, že rychlé občerstvení je k dispozici ve veřejné, i neveřejné části terminálu, dále je pak v neveřejné části obchod *Duty Free* a rovněž obchod, kde lze zakoupit kosmetiku a drobné suvenýry. Otevírací doba je přizpůsobena letovému řádu.⁵² Dále jsou k dispozici služby balení a reklamace zavazadel a nechybí ani VIP salónek a WIFI připojení zdarma. Cena je 490,- Kč pro dospělého a 245,- Kč pro dítě, nechybí nápoje a drobné občerstvení. Bohužel chybí informace, zda mají držitelé některých karet, například karty *Priority Pass* vstup zdarma, proto musíme odhadovat, že nikoliv.

Pro cestující autem jsou u letiště k dispozici 2 parkoviště, obě jsou bezplatná. Na letiště je také možné se dostat pomocí MHD, linku mezi terminálem a Hlavním nádražím obsluhuje linka č. 90.⁵³

⁴⁹ Letiště Pardubice, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Pardubice, staženo 29. 10. 2022.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Řízení letového provozu ČR, s.p., Pardubice, s. 11, https://aim.rlp.cz/ais_data/aip/data/valid/a2-pd-txt1.pdf, staženo 29. 10. 2022.

⁵² East Bohemian Airport a.s., *Služby na letišti*, <https://www.airport-pardubice.cz/sluzby-na-letisti/>, staženo 29. 10. 2022.

⁵³ Dopravní podnik města Pardubice a.s., *Linka 90*, <https://www.dpmp.cz/cestovani-mhd/jizdni-rady/90-5.html>, staženo 29. 10. 2022.

2.1.4.2 Aerolinie a spoje

Je 29. 10. 2022 a k dnešku nemá pardubické letiště žádný pravidelný spoj. Jediná pravidelná linka do španělského Alicante byla v provozu od dubna do října a v rezervačním systému je na stejný termín i v příštím roce. Do ruské invaze na Ukrajinu (24. dubna 2022) byly v provozu linky do Lvova a na letiště *Kyjev-Žuljany*, obě linky provozovala maďarská nízkonákladová společnost *Wizz Air*. V plánu bylo i spojení do Charkova a Oděsy, ovšem k tomu nikdy nedošlo. V letní sezóně z Pardubic operovalo několik dopravců, zejména *Smartwings*, ti létali do Burgasu, Antalya a na Rhodos. Do Burgasu létala také bulharská společnost *Bulgaria Air* s frekvencí 2 letů týdně. Do černohorské Podgorici létaly charterové lety Air Montenegro s letouny *Embraer 195*.

Do Pardubic dříve létalo několik společností z Ruska, například *Yamal Airlines* sem létaly s *Tupolevem Tu-154M* z Moskvy. Dalšími ruskými městy, která měla spojení s Pardubicemi byl Jekatěrinburg a Petrohrad.

Irský *Ryanair* do roku 2019 provozoval linku na letiště *London-Stansted*, konec linky společnost odůvodnila uzemněním letounů *Boeing 737 MAX*.⁵⁴

Letiště je dále využíváno společnostmi *Smartwings* pro cvičení pilotů a také *Vzdušnými silami AČR*, ta zde provádí cvičení na letounech L-39C, L-410 UVP, Z-142C-AF a vrtulnících Mi-2 a Mi-17.⁵⁵

V rámci nákladní dopravy se nejvíce projevil rok 2020, kdy letiště v Pardubicích sloužilo jako vstupní brána ochráněného materiálu během pandemie covidu-19. Například zde přistál Antonov An-124 Ruslan, který sem zavítal několikrát anebo Iljušin Il-76.

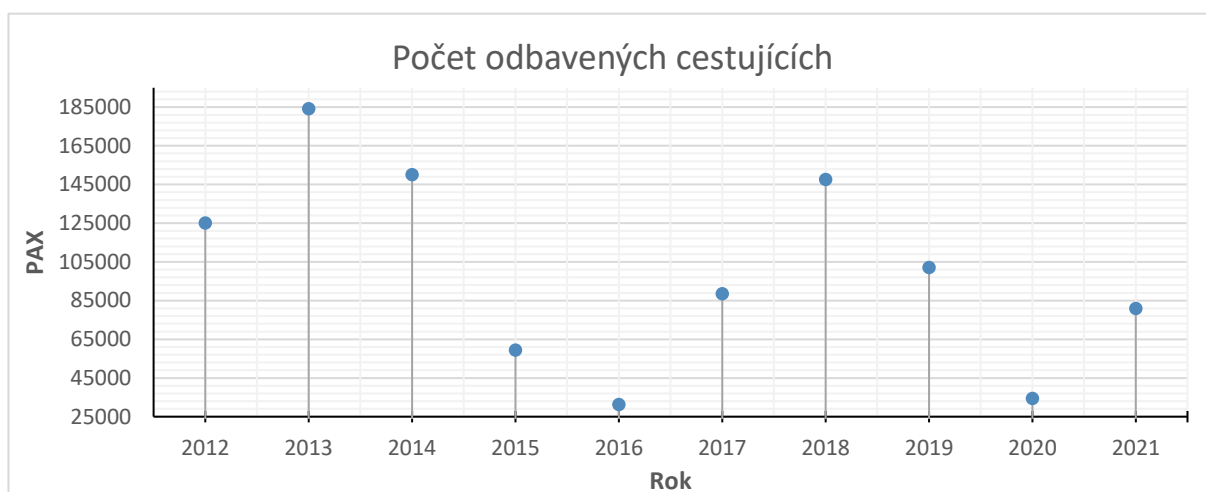
2.1.4.3 Finanční výsledky, statistiky

Počet odbavených cestujících se na letišti pohyboval okolo 150 000, ovšem ránu těmto číslům zasadilo zrušení a přesunutí linek z Moskvy. Tento scénář se opakuje téměř na všech letištích v České republice, respektive jejich závislost na turistech a cestujících z Ruské federace. Postupný růst zpět se relativně podařil převážně díky příchodu *Ryanairu* a *Wizz Airu*. Tomu všemu ale zasadila ránu pandemie covidu-19 a ruská invaze na Ukrajinu. Nyní je letiště opět v červených číslech a hledí do své nejasné budoucnosti. Jediný benefit pandemie je fakt,

⁵⁴ Letiště Pardubice, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Pardubice, staženo 29. 10. 2022.

⁵⁵ Tamtéž.

že více než 4x vzrostl počet odbaveného nákladu v tunách.⁵⁶ Pardubický kraj a statutární město Pardubice vloží do letiště peněžitý vklad ve výši 12 milionů korun, z toho kraj zaplatí 4,08 milionu korun. Letiště loni vykázalo ztrátu 21 milionů korun.⁵⁷ Na začátku roku město poslalo společnosti East Bohemian Airport 9,368 milionu korun, které měly zajistit další splátku úvěru na nový letištní terminál.⁵⁸

Graf 4: Počet odbavených cestujících (PAX)

Graf 5: Vývoj počtu odbaveného nákladu

⁵⁶ East Bohemian Airport a.s., *O letišti*, <https://www.airport-pardubice.cz/o-letisti/>, staženo 29. 10. 2022.

⁵⁷ Jan Sůra, *Kraj a město musejí nalít další peníze do ztrátového pardubického letiště*, <https://zdopravy.cz/kraj-a-mesto-museji-nalit-dalsi-penize-do-ztratoveho-pardubickeho-letiste-125299/>, staženo 29. 10. 2022.

⁵⁸ Jan Sůra, *Pardubice pošlou další miliony letišti na splácení nového terminálu*, <https://zdopravy.cz/pardubice-poslou-dalsi-miliony-na-zachranu-letiste-110362/>, staženo 29. 10. 2022.

2.2 Jihočeský kraj – Letiště České Budějovice

Jihočeské letiště je jediným letišťem z tohoto výčtu, které je neveřejné a zároveň se o něm v posledních měsících mluví v souvislosti s možným zahájením charterových letů do dovolenkových destinací. Na první pohled má budějovické letiště přímou konkurenci v podobě lineckého letiště, které neleží ani 100 km od srdce Jižních Čech. Budějovické letiště je vzdálené 6 km od centra Českých Budějovic a nachází se na katastrálním území obcí Planá a Homole. Jedná se o veřejné vnitrostátní a neveřejné mezinárodní letiště ve vlastnictví Jihočeského kraje.⁵⁹ Kód letiště ICAO je LKCS a kód IATA zatím letiště nemá, vzhledem k statusu. Letiště se slavnostně otevřelo 26. a 27. června 1937, přičemž bylo vybudováno pro potřeby československého vojenského letectva a aeroklubu České Budějovice.⁶⁰ Modernizace proběhla po druhé světové válce v letech 1950 až 1952, poté sloužilo letiště pouze k vojenským účelům. Armáda vydržela na letišti až do sklonku roku 2005. Mezi lety 2015-2016 probíhala na letišti rekonstrukce vzletové a přistávací dráhy.⁶¹

2.2.1 Vybavení letiště

Letiště je vybaveno betonovou dráhou s délkou 2500 m a šířkou 45 m, což je mimochodem stejná šířka jako mají obě ruzyňské dráhy. Runway nese označení 09/27, přičemž přiblížení a přistání na dráhu RWY 09 a vzlet z dráhy RWY 27 je povolen pro provoz cat. 2C a přiblížení a přistání na dráhy RWY 27 a vzlet z dráhy RWY 09 je povolen pro provoz cat. 4C.⁶² Práh dráhy (THR) 27 je posunut o 300 m na západ. Dále je na letišti 5 pojezdových drah s šířkou 18 metrů a s betonovým povrchem. V tuto chvíli je zde možný pouze VFR provoz ve dne i v noci.

Letiště disponuje stojánkami s APRON označeními M, W a E. Stojánka M se nachází přímo před terminálem a je schopna pojmout jedno letadlo kategorie B a dvě letadla kategorie C. Dále pak západní stojánka W disponuje 6 stání pro letouny kategorie A a poslední stojánka E na východě letiště má 2 stání pro letadla s kódovým označením B a pro 3 z kategorie A.⁶³

⁵⁹ Letiště České Budějovice, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_%C4%8Cesk%C3%A9_Bud%C4%9Bjovice, staženo 6. 11. 2022.

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ Jihočeské letiště České Budějovice a.s., *Historie letiště v Českých Budějovicích* Letiště České Budějovice, <https://www.airport-cb.cz/o-letisti/historie/>, staženo 6. 11. 2022.

⁶² Jihočeské letiště České Budějovice a.s., *Technické parametry LKCS*, <https://www.airport-cb.cz/partnery/letecke-sluzby/technicke-informace/>, staženo 6. 11. 2022.

⁶³ Tamtéž.

Terminál je, můžeme říci zbrusu nový a obsahuje jeden gate. Pro lety v rámci schengenského prostoru označen jako Gate 1 a druhý Gate 2, pro lety mimo schengenský prostor. Mezi těmito dvěma částmi se nachází VIP salonek, který v tuto chvíli nemá cenu komentovat. Koncepce celého terminálu ve mně evokuje vzpomínku na letištní terminál v Burgasu, který je tomuto velmi podobný. Obecně ovšem působí na člověka velmi moderním a vkusným dojmem.

Letiště u Plané má další výhodu v podobě železniční vlečky, která vede až k letišti. České Budějovice se tak v podstatě stávají druhým letištěm v České republice, které společně s Ostravou mají železniční spojení centra města s letištěm. V roce 2016 se uskutečnila ukázková jízda mezi hlavním nádražím v ČB a letištěm, spojení bylo obslouženo *Regionovou*.⁶⁴ Ještě v roce 2020 měly *České dráhy* zájem o budoucí provoz městské linky na Letiště v Plané.

Druhým možným spojením s letištěm je linka číslo 19 Dopravního podniku města České Budějovice, a.s. Letiště je někdy spojeno s centrem dokonce dvakrát za hodinu, ale standardně právě jednou za hodinu.⁶⁵ V porovnání s ostatními letišti v České republice, které fungují, je to skvělý benefit pro cestující.

Dále se v areálu letiště nachází několik parkovišť, která jsou vyznačena dopravním značením, přičemž parkování před terminálem je možné na čas 10 minut.⁶⁶ Samozřejmostí je taxi doprava, konkrétně handling na letišti svým klientům nabízí objednání taxi do centra města.

2.2.2 Budoucnost jihočeského letiště

Pokud se díváme na letiště České Budějovice pouze optikou vložených peněz, zelená čísla jsou pro nás poněkud v nedohlednu. Podle smlouvy zveřejněné v registru zaplatil kraj letos letišti 71 milionů korun. V loňském roce to bylo přes 76 milionů korun. V roce 2020 statutární město České Budějovice prodalo svůj podíl kraji za 6,5 milionu korun, a ještě v roce 2018 zaplatily město a kraj rovným dílem 42 milionů korun.⁶⁷ Z toho důvodu se skýtá otázka, zda bude možné pouze pomocí charterových letů udržet finanční model na příznivých číslech.

⁶⁴ Karolína Černá, *České Budějovice mají vlakové spojení na letiště v Plané.*, <https://www.izdoprava.cz/ceske-budejovice-maji-vlakove-spojzeni-na-letiste-v-plane/>, staženo 6. 11. 2022.

⁶⁵ Dopravní podnik města České Budějovice, a.s., *Linka 19*, https://www.dpmcb.cz/download/transport_line_cs/1641029263_cs_19_smer_homole.pdf, staženo 6. 11. 2022.

⁶⁶ Jihočeské letiště České Budějovice a.s., *Doprava a parkování*, <https://www.airport-cb.cz/pro-cestujici/doprava-a-parkovani/>, staženo 6. 11. 2022.

⁶⁷ Jan Šindelář, *Jihočeský kraj pošle letos českobudějovickému letišti 71 milionů, méně než loni*, <https://zdopravy.cz/jihocesky-kraj-posle-letos-ceskobudejovickemu-letisti-71-milionu-mene-nez-loni-100599/>, staženo 17. 11. 2022.

Nejvíce pohybů zaznamenalo letiště v covidovém roce 2020, konkrétně 10 815 domácích a 512 mezinárodních letů. V tomto roce letiště vykázalo výnos z plnění veřejné služby ve výši 2 344 590,- Kč a náklady ve výši 58 161 506,- Kč.⁶⁸

Bývalý jihočeský hejtman Jiří Zimola (za ČSSD) v roce 2017 oznamoval s růžovými brýlemi informaci, že budou Jihočeši z Plané létat na letní dovolenou, to se ovšem zatím nestalo. Termín se pravidelně odkládal a několik let se říká, že v příštím roce se začne z Budějovic létat. Po Zimolovi do úřadu nastoupila Ivana Stráská (též za ČSSD), která nevěděla, co s nechtěným Zimolovým dítětem dělat. Velkým kritikem celého projektu byl tehdejší opozičník Martin Kuba (za ODS). Problémem byl i fakt, že celá modernizace stála přes 700 milionů korun a vzhledem k tomu, že Brusel označil projekt za neudržitelný a problémový, tak nedostal žádnou unijní dotaci.

Zvrat přišel v létě roku 2022, kdy hejtman Martin Kuba (dřívější hlavní kritik celého projektu) učinil zvrat celé situace. Slib, že by Jihočeši mohli do dvou až tří let létat z Plané na dovolenou do zahraničí všichni brali rezervovaně, jelikož tyto sliby zazněly z úst hejtmanů Jihočeského kraje vícekrát. Ovšem tentokrát byl představen konkrétní model, konkrétně takový, že by se na řízení provozu na letišti podílelo Řízení letového provozu, díky tomu by se podařilo snížit náklady. Kraj má stále zájem letiště pronajmout a k dispozici jsou i rozsáhlé pozemky u letiště. Již dříve kraj oslovil společnost *Accolade*, která má v pronájmu brněnské letiště.⁶⁹

Další příznivá zpráva přišla na konci září tohoto roku. Cestovní kancelář ČEDOK má zájem o charterové lety z budějovického letiště, konkrétně se jedná o tureckou destinaci Antalye a řecký Rhodos. Přesnější podoba financování letů není známa, ovšem bylo oznámeno, že ČEDOK počítá s 16 odlety z Českých Budějovic, s osmi na Rhodos a osmi do Antalye.⁷⁰ Lety by měla zajistit společnost *Smartwings* s letouny typu Boeing 737. Lety by se dále uskutečnily

⁶⁸ Jihočeské letiště České Budějovice a. s., *VÝROČNÍ ZPRÁVA SPOLEČNOSTI*, s. 15-16, <https://www.airport-cb.cz/download/3665/>, staženo 17. 11. 2022.

⁶⁹ ČTK, *Kuba: Jihočeši by mohli do tří let létat z Plané u Českých Budějovic na dovolenou*, <https://zdopravy.cz/kuba-jihoces-b-mohli-do-tri-let-letat-z-plane-u-c-budejovic-na-dovolenou-118292/>, staženo 17. 11. 2022.

⁷⁰ Jan Šindelář, *Lety Čedoku z Budějovic? Modely financování bude kraj teprve analyzovat*, <https://zdopravy.cz/lety-chedoku-z-budejovic-modely-financovani-bude-kraj-teprve-analyzovat-127148/>, staženo 17. 11. 2022.

během srpna a září 2023.⁷¹ Martin Kuba dále na letišti řekl, že se vše definitivně potvrdí do 15. října, to se ovšem nestalo, a proto je konkrétní podoba stále neznámá.

V průběhu října jsem telefonicky hovořil s předsedou dozorčí rady Mgr. Bc. Antonínem Krákem, který mi přislíbil zodpovědění několika otázek prostřednictvím emailu. Bohužel jsem ani po měsíci nedostal žádnou odpověď a na dotaz, proč se tak nestalo mi bylo odpovězeno: „Bohužel Vám nebudu moc vyhovět, jelikož mi bylo doporučeno, abych interní věci týkající se letiště zatím nepublikoval mimo vedení Jčk., jelikož v současné době se intenzivně vyjednává o budoucnosti letiště.“ Valná většina otázek se ovšem netýkala spolupráce s ČEDOKEM a konkrétních věcí, proto nerozumím, proč pan Krák slíbil něco, co se těžko v průběhu času změní. Z toho důvodu musíme pouze spekulovat nad konkrétní podobou určitých mechanismů.

Několik otázek mířilo na podobu řízení letového provozu a konkrétní podobu navádění letadel na přiblížení, dále pak na budoucí podobu systému *Remote tower*. Podle šéfa ŘLP Jana Klase se v první fázi letadla navedou z Prahy na přistání a řídící z věže budou mít na starosti pojiždění a parkování na ploše. Tento model je ŘLP připraveno spustit příští rok.⁷² V první fázi by se jednalo o službu na objednávku, dále by se pak mohla zřídit stálá služba.

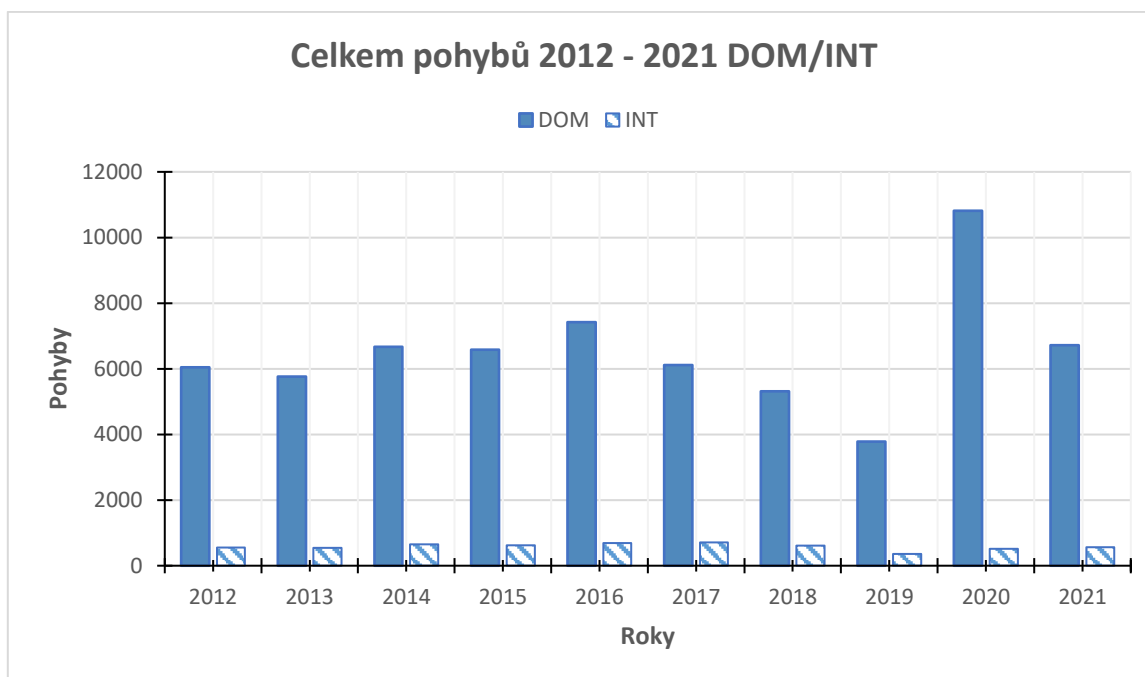
V následujících dvou až třech letech chce ŘLP přejít na technologii virtuální věže, tzv. *Remote Tower*. To v praxi znamená, že se pohyby letadel řídí ze vzdáleného místa pomocí živého kamerového pokrytí. Konkrétně by se měl provoz řídit z Ostravy.

Obrázek 7: Nový terminál na letišti České Budějovice

⁷¹ Jan Šindelář, *Lety Čedoku z Budějovic? Modely financování bude kraj teprve analyzovat*, <https://zdopravy.cz/lety-cedoku-z-budejovic-modely-financovani-bude-kraj-teprve-analyzovat-127148/>, staženo 17. 11. 2022.

⁷² Jan Šindelář, *Průlom: Provoz na budějovickém letišti bude v režii ŘLP, řídit se bude z Ostravy*, <https://zdopravy.cz/prulom-provoz-na-budejovickem-letisti-bude-v-rezii-rlp-ridit-se-bude-z-ostravy-123732/>, staženo 17. 11. 2022.

Graf 7: Celkem pohybů 2012–2021, domácí a mezinárodní lety

Stejně jako u většiny letišť s dominantním vnitrostátním provozem můžeme vidět signifikantní nárůst počtu pohybů v roce 2020, kdy se jednalo o téměř dvojnásobek průměru předešlých let.

Dále je důležité se podívat na množství zahraničních turistů, čili lidí, kteří by potenciálně mohli využít teoretickou pravidelnou linku na budějovické letiště. Dvě třetiny všech turistů tvoří tuzemští rezidenti, nerezidenti pak tvoří jednu třetinu. V roce 2021 přijelo do Jihočeského kraje 110 604 zahraničních turistů, v roce 2019 to bylo 92 tis. a v roce 2018 to bylo 980 473 turistů.⁷³ Tyto údaje měří návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení, proto se reálná čísla mohou lišit, pravděpodobně budou výrazně vyšší. Dalším faktem je, že zahraniční turisté (primárně z asijských zemí) nemají Českou republiku, potažmo Jižní Čechy jako svůj primární turistický cíl. Například v Českém Krumlově tak stráví pouze několik málo hodin a pokračují dál. Z toho důvodu jsem přesvědčen, že jihočeské letiště nemá moc prostoru na to stát se vyhledávanou destinací zahraničních cestujících. Důležité je také podotknout, že prakticky v sousedství se nachází hornorakouský Linec, který tak tvoří významnou konkurenci budějovickému letišti.

⁷³ T-Mobile Czech Republic, a.s., *Analýza turistické návštěvnosti Jihočeského kraje – duben 2019*, <https://www.jccr.cz/files/uploads/files/Anal%C3%BDza%20turistick%C3%A9%20n%C3%A1v%C5%A1t%C4%9Bvnosti%20Jiho%C4%8Desk%C3%A9ho%20kraje%20v%20roce%202018.pdf>, staženo 17. 11. 2022.

2.3 Zahraniční letiště

Připadá mi fěr, abychom porovnali letiště v Českých Budějovicích s letištěm v Linci. Toto letiště je dlouhodobě prezentováno jako možná konkurence letiště v Plané a stejně tak oblast Horní Rakousy, která sousedí s Jihočeským krajem.

2.3.1 Letiště Linec

Letiště Linec, německy *Flughafen Linz* je regionální letiště situované v obci Hörching, nedaleko Lince. Jedná se o třetí největší letiště v Rakousku. Jedná se o veřejné mezinárodní letiště.⁷⁴ Letiště vzniklo 30. října 1909, kdy odsud startovaly legendární Zepelíny. Významný osobní provoz zde však začal až po roce 1970, kdy byl vybudován nový terminál pro osobní dopravu. Kód IATA je LNZ a letištní kód ICAO je LOWL. Letiště vlastní z půlky město Linec a OÖ Verkehrsholding GmbH.

2.3.1.1 Vybavení letiště

Letiště je vybaveno asfaltovou dráhou 08/26, která má délku 3 km a šířku 60 m. Dráha 08 disponuje ICAO CAT I a dráha 26 je vybavená ICAO CAT III, ta je kromě toho vybavena technikou pro přistání za nízké dohlednosti. Kromě této dráhy se zde nachází i travnatá runway, která je určená pro helikoptéry, má azimut 07/25, čili je prakticky paralelní s hlavní dráhou. Kromě terminálu je na letišti několik dalších budov, 3 větší hangáry, 2 hangáry pro lehká letadla a jeden hangár pro uskladnění letištního vybavení.

Terminál má 11 gatů, ve vstupní hale je obchod a kavárna. Za bezpečnostní kontrolou se pak nachází duty-free shop a malá kavárna, která je přístupná jak z gatů pro domestické, tak internacionální lety. Spotteři (lidé, kteří se baví sledováním letadel) ocení střešní terasu, ze které je vidět prakticky celé letiště.

Také je zde prakticky nový cargo sektor, díky němuž je linecké letiště lídrem v cargo dopravě mezi regionálními letišti v celém Rakousku. V tomto sektoru je 5 cargo terminálů a několik dalších objektů s navazujícím účelem.

⁷⁴ Linz Airport, https://en.wikipedia.org/wiki/Linz_Airport, staženo 17. 11. 2022.

Na letišti se samozřejmě můžete dostat pohodlně autem nebo MHD, konkrétně pak linkou 601, která vyjíždí z hlavního nádraží v Linci a zastavuje i na vlakových nádražích po cestě.⁷⁵ Samozřejmě je půjčovna automobilů na letišti nebo stojánky taxi.

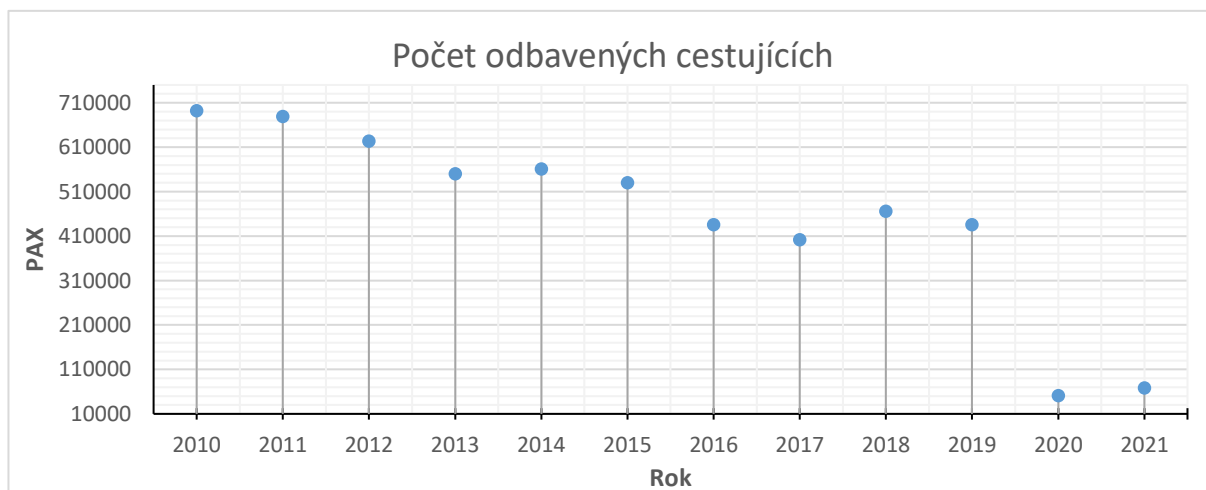
Na letišti je také VIP salónek, kam se jednorázově dostanete za 24 euro nebo zdarma, pakliže jste držitelé karet *Priority Pass* nebo *Diners Club*.⁷⁶

2.3.1.2 Aerolinie a spoje

Na linecké letišti vedou tři pravidelné linky, *Eurowings* létají do Düsseldorfu, *Air Dolomiti* do Frankfurtu a *Corendon Airlines* do Hurghady. Již zmíněná aerolinka *Eurowings* kromě toho v sezóně pravidelně létá na letiště Palma de Mallorca a *Corendon Airlines* do řady dovolenkových destinací. *FlyEgypt* provozuje charterové lety do Hurghady, *Croatia Airlines* na chorvatský ostrov Brač a *European Air Charter* též do dovolenkových destinací, těm vévodí Burgas, Corfu, Heraklion a Rhodes.⁷⁷

Z Cargo dopravců do Lince pravidelně létá *DHL Aviation* z Lipska a Ljubljany a dále *Turkish Cargo* do Istanbulu.

2.3.1.3 Statistiky

Graf 8: Počet odbavených cestujících (PAX)

⁷⁵ Flughafen Linz GesmbH, *Public transport*, <https://www.linz-airport.com/en/Passengers-Visitors/To-and-from-Linz/Public-transport>, staženo 17. 11. 2022.

⁷⁶ Flughafen Linz GesmbH, *Before Your Departure*, <https://www.linz-airport.com/en/Passengers-Visitors/Your-flight/Before-your-departure>, staženo 17. 11. 2022.

⁷⁷ Linz Airport, https://en.wikipedia.org/wiki/Linz_Airport, staženo 18. 11. 2022.

Graf 9: Vývoj počtu odbaveného nákladu

3 Smysluplnost regionálních letišť

3.1 Situovanost, dopravní obslužnost

Prvním faktorem, který je třeba zvážit při budování či modernizaci regionálního letiště je jeho samotná poloha a vzdálenost od ostatních fungujících a významnějších letišť. To je například problém pardubického letiště, které se nachází necelých 100 km od hlavního města Prahy. V tomto případě bývá problém konkurenceschopnost jednoho či onoho letiště, vzhledem k jejich blízké poloze a případné podobné nabídce letů. V tomto konkrétním případě je téměř nereálné, aby regionální letiště konkurovalo tomu národnímu. Ovšem se může uplatnit „londýnská taktika“ a letiště přejmenovat podle blízkého velkého sídla, de facto většina londýnských letišť leží na periférii, a proto můžeme říct, že úspěšné letiště může být regionální letiště s jiným jménem. Proto bychom mohli letiště Pardubice přejmenovat na letiště *Praha-východ* nebo Brno-Tuřany na *Vídeň-sever*, potažmo zlí jazykové na *Praha-venkov*. Již zmíněné ruzyňské letiště dlouhodobě plánuje výstavbu paralelní dráhy, k tomu se objevovaly informace o modernizaci letiště Vodochody, které se tak mělo stát druhým pražským letištěm.⁷⁸ Ovšem si můžeme klást otázku, proč něco budovat od nuly, když máme letiště bez využití, byť je poněkud vzdálenější od Prahy.

Letiště Brno a Ostrava jsou již od Prahy vzdálenější, ovšem jsou blíže jiným větším letištím v zahraničí, Brno Vídni a Ostrava Katovicím. Ovšem většina regionálních letišť plní

⁷⁸ Jan Šindelář, *Středočeští zastupitelé brzdí Letiště Vodochody, Penta pokračuje v přípravě*, <https://zdopravy.cz/stredocesni-zastupitele-brzdi-letište-vodochody-penta-pokracuje-v-priprave-10837/>, staženo 19. 11. 2022.

primární cíl dostat tuzemské turisty na letní dovolenou k moři, a právě tito turisté preferují odlety z regionů, případně pak z Prahy, jediného většího letiště u nás.

Výjimkou může být karlovarské letiště, které je relativně blízko Prahy a jeho spádový region je taktéž nepatrný. Karlovarský kraj je nejméně zalidněný region v České republice. V době Rusko-ukrajinské války možná nevidíme důvod, proč toto letiště existuje, ale před tímto konfliktem byly Karlovy Vary oblíbenou destinací ruský mluvících turistů, kteří sem jezdili za příbuznými a do lázní.

Co se dopravní obslužnosti týče, tak na tom v porovnání se sousedními státy nejsme nejlépe. Dojezdové časy v Rakousku, Německu a Česku jsou odlišné, z důvodu kvality dálnic a silnic v ČR, ale také kvůli odlišné maximální rychlosti na dálnicích. Další nevýhodou jsou neexistující vlakové spoje na letiště, a to nejen na pražské. Na vídeňské letiště vede několik železničních spojení z celé Evropy, proto odsud létají i lidé ze Švýcarska nebo Bavorska. Obecně pomalé české železnice dále nepřispívají tomu, aby lidé na letiště dojížděli ekologicky, a také z větších vzdáleností, případně měli vůbec způsob se na letiště dostat. Například cesta z Třeboně do Brna trvá více než 4 hodiny vlakem, za tu dobu se cestující pohodlně dostanou do Vídně a dál. Možná právě tento faktor brání tomu, aby lidé létali z regionů.

3.2 Reálná využitelnost, směr rozvoje

Často se u nových letišť, případně pak po modernizaci hovoří o potencionálním množství cestujících, kteří projdou branami letiště. Ovšem u regionů je třeba brát v potaz to, že ne všichni létají letadlem a fakt, že mají letiště za domem jim názor nezmění. Češi v průměru létají méně než Poláci či Rakušané, zejména pak lidé z periferií regionů. Proto se můžeme domnívat, že pravidelné linky jsou na bázi regionálních letišť problematické, konec konců to můžeme vidět na příkladech všech regionálních letišť u nás, kdy byly pravidelné linky rušeny z důvodu neobsazenosti a ekonomické neudržitelnosti. Jeden z možných modelů spojení regionálního letiště s hubem je pomocí krajem dotovaných letů.

Druhým příkladem využití regionálního letiště jsou sezónní dovolenkové lety. Zejména pak charterové lety pro cestovní kanceláře, tuto zkušenost mají všechny letiště na území ČR. Opět můžeme konstatovat, že když už lidé z regionů využijí leteckou dopravu, je to primárně z důvodu letní dovolené.

V poslední době se většina regionálních letišť, kterým buď to ujel vlak, co se nízkonákladové dopravy týká nebo obecně nemají další možnosti rozvoje osobní letecké

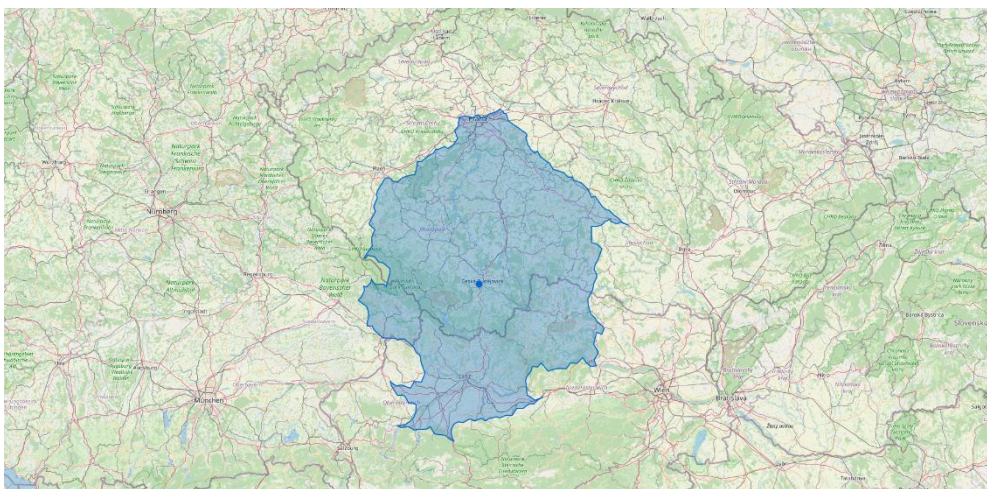
dopravy, orientuje na cargo dopravu. Díky tomu se firmy a společnosti z regionu mohou orientovat na světový trh s možností exportu pomocí letecké dopravy, často to pro ně může být méně nákladné než zboží exportovat jiným způsobem. Jako fungující se ukazují terminály pro kombinovanou dopravu, které tomuto trendu signifikantně pomáhají.

Jako poslední čtvrtý směr rozvoje bych uvedl letiště, které je blízko cíle zahraničních turistů, to mohly být před pandemií covidu-19 například Českých Budějovic, které leží blízko Českého Krumlova, kam mířily statisíce asijských turistů.⁷⁹ Tento potenciál je využíván v mnoha regionálních letištích na světě, například *Victoria Falls*. Otázkou zůstává, zda mají české regiony dostatečně rozvinutou infrastrukturu, aby unesla nápor stá tisíců turistů.

3.2.1 Financování, dotace

Pokud si přečteme výroční zprávy letišť v regionech, tak uvidíme, že vlastníci letiště (většinou kraj nebo město) musí ročně letišti přispívat v řádech milionů, spíše desítek milionů korun. Na druhou stranu, bez těchto dotací a příspěvků by letiště dost možná zkrachovaly a zabila by se tak prestiž měst, příležitosti firem a možnosti pro obyvatele, zejména pak mladé lidi.

Fungující malé letiště by mělo mít spojení s přestupním hubem, odkud se cestující dostanou do celého světa, pakliže aerolinky nemají zájem o takové spojení, domnívejme se, že by kraj měl takovou linku dotovat a umožnit tak její vznik. Obecně se ví, že ne vše do čeho stát investuje by mělo být výdělečné, a tak by tomu mohlo být i u regionálních letišť. Dotace by měly směřovat i na provoz letiště, pokud má kraj/stát zájem o jeho fungování.

Obrázek 8: Dojezdová vzdálenost do 2 hodin z areálu letiště ČB

⁷⁹ ČTK, *Tisíce turistů z Číny si zamilovaly Krumlov a Hlubokou. Vedou návštěvnost na jihu Čech*, https://www.lidovky.cz/byznys/tisice-turistu-z-ciny-si-zamilovaly-krumlov-a-hlubokou-vedou-navstevnost-na-jihu-cech.A180218_124238_firmy-trhy_sij, staženo 19. 11. 2022.

Závěr

V úvodu práce jsem si položil několik otázek, které se časem ukázaly jako velmi spekulativní. První kladenou otázkou bylo, zda mají regionální letiště smysl. Z mého subjektivního pohledu, založeném na analýze dat z jednotlivých regionálních letišť to smysl má, ovšem záleží, z jaké perspektivy na tuto problematiku hledíme. Stejně můžeme odpovědět na druhou otázku, zda má smysl letiště v Českých Budějovicích. Ukazuje se, že regionální letiště mají své místo na mapě České republiky, ale konkrétní smysluplnost je individuální a záleží na úhlu pohledu. Poslední kladená otázka zjišťovala modely jednotlivých letišť, ty jsem poměrně úspěšně představil u všech zmíněných letišť. Tyto domnělé modely jsou podloženy daty z výročních zpráv. Obecně se ale ukázalo, že daná problematika nemá konkrétní odpověď, neboť se může každým dnem měnit.

Poslední zmíněný fakt vede k možnosti detailního zpracování výdělečnosti regionálních letišť a odvození konkrétního možného ekonomického modelu pro dané letiště. Dalším možným způsobem komparace může být detailní charakteristika pasivního turistického ruchu v regionu a zjištění procentuální velikosti populace, využívající letecké dopravy. A v neposlední řadě zaměření na letiště České Budějovice a jeho další rozvoj, případně návrh rozšíření, modernizace nebo propagace na mezinárodní úrovni.

Má práce sumarizovala obecná fakta a informace o regionálních letištích v České republice, dále proběhlo shrnutí finančních a statistických dat na jednom místě. Do této chvíle jsem nenašel veřejně dostupnou práci nebo materiál, kde by byly informace o regionálních letištích v této míře shrnuty. Na základě dat bylo možné vyvodit vlastní závěr o smysluplnosti a udržitelnosti regionálních letišť. Dále je v práci zachycen rozhovor s ředitelem letiště Leoše Janáčka Ostrava, Jaromírem Radkovským, a kromě toho informace získané při soukromé prohlídce vojenské části letiště Pardubice. Kromě toho jsem při psaní práce našel nespočet chyb a nepřesností na hojně navštěvovaných stránkách a měl možnost je opravit nebo navrhnout jejich úpravu. Mimo to je práce vhodná pro výuku zeměpisu.

Psaní této práce mi bylo velkým přínosem, díky detailnímu hledání informací na ověřených internetových zdrojích jsem získal cenné informace a nabyl mnoho nových vědomostí. Také jsem měl možnost komunikovat s mnoha lidmi, kteří jsou interesováni v této problematice. Vzhledem k faktu, že se dál chci věnovat otázce letectví, psaní této práce mi ukázalo možnosti dalšího osobnostního i studijního rozvoje. Naučilo mě lépe ověřovat informace, dále s nimi pracovat a analyzovat je.

Použité zdroje

Videa

Hangár do kterého se vejde i Boeing 747 je v Ostravě! Prohlídka u Job Air Technic, flyRosta, ČR, 2022, 23:31.

Ilyushin IL-62MGr v Ostravě. Letadlo, které by v roce 2021 už nemělo létat?, flyRosta, ČR, 2021, 15:43.

Obnovení linky z Ostravy do Varšavy a jízda vlakem ze Svinova na letiště, flyRosta, ČR, 2022, 37:23.

První let OSTRAVA - PRAHA s LOT Polish Airlines (DASH 8) + video z kokpitu, flyRosta, ČR, 2020, 12:07.

Rozhovory

Rozhovor s Jaromírem Radkovským, vedl Ondřej Blažek, 21. 7. 2022.

Elektronické dokumenty

AIR NAVIGATION SERVICES OF THE C.R., Pardubice,
https://aim.rlp.cz/ais_data/aip/data/valid/a2-pd-txt1.pdf, staženo 29. 10. 2022.

Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s., *Linka8_2022*, https://www.dpkv.cz/assets/lines/d-8_2022/Linka8_2022.pdf, staženo 16. 10. 2022.

Dopravní podnik města České Budějovice, a.s., *1641029263_cs_19_smer_homole*,
https://www.dpmcb.cz/download/transport_line_cs/1641029263_cs_19_smer_homole.pdf,
staženo 6. 11. 2022.

Jihočeské letiště České Budějovice, a. s., *Výroční zpráva společnosti Jihočeské letiště České Budějovice a. s. za rok 2019*, <https://www.airport-cb.cz/download/3321/>, staženo 17. 11. 2022.

Jihočeské letiště České Budějovice, a. s., *Výroční zpráva společnosti Jihočeské letiště České Budějovice a. s. za rok 2020*, <https://www.airport-cb.cz/download/3665/>, staženo 17. 11. 2022.

Jihočeské letiště České Budějovice, a. s., *Výroční zpráva společnosti Jihočeské letiště České Budějovice a. s. za rok 2021*, <https://www.airport-cb.cz/download/4778/>, staženo 17. 11. 2022.

Letiště Karlovy Vary s.r.o., *Zpráva o činnosti společnosti za rok 2021*, https://www.airport-kvary.cz/download/file/432-Zprava_o_cinnosti_LKV_2021.pdf, staženo 2022.

Letiště Ostrava, a.s., *Výroční zpráva 2019*, <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2019>, staženo 28. 10. 2022.

Letiště Ostrava, a.s., *Výroční zpráva 2020*, <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2020>, staženo 28. 10. 2022.

Letiště Ostrava, a.s., *Výroční zpráva 2021*, <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2021>, staženo 28. 10. 2022.

Internetové zdroje

Airport apron, https://en.wikipedia.org/wiki/Airport_apron, staženo 28. 10. 2022.

Airport Categories, https://www.faa.gov/airports/planning_capacity/categories, staženo 16. 10. 2022.

Autopůjčovny, <https://www.brno-airport.cz/sluzby-na-letisti/autopujcovny/>, staženo 23. 10. 2022.

Before Your Departure, <https://www.linz-airport.com/en/Passengers-Visitors/Your-flight/Before-your-departure>, staženo 17. 11. 2022.

Business salónek, <https://www.airport-ostrava.cz/p/business-salonek-2>, staženo 28. 10. 2022.

ČTK, *Kuba: Jihočeši by mohli do tří let létat z Plané u Českých Budějovic na dovolenou*, <https://zdopravy.cz/kuba-jihocesi-by-mohli-do-tri-let-letat-z-plane-u-c-budejovic-na-dovolenou-118292/>, staženo 17. 11. 2022.

ČTK, *Pardubické letiště loni odbavilo téměř 81 000 lidí, meziročně o 138 % víc*, <https://zdopravy.cz/pardubicke-letiste-loni-odbavilo-temer-81-000-lidi-mezirocne-o-138-pct-vic-100799/>, staženo 29. 10. 2022.

ČTK, *Provozovatel letiště v Pardubicích vykáže ztrátu 35 milionů korun, dvakrát více než před rokem*, <https://zdopravy.cz/provozovatel-letiste-v-pardubicich-vykaze-ztratu-35-milionu-korun-dvakrat-vice-nez-pred-rokem-43339/>, staženo 29. 10. 2022.

ČTK, *Tisíce turistů z Číny si zamilovaly Krumlov a Hlubokou. Vedou návštěvnost na jihu Čech*, https://www.lidovky.cz/byznys/tisice-turistu-z-ciny-si-zamilovaly-krumlov-a-hlubokou-vedou-navstevnost-na-jihu-cech.A180218_124238_firmy-trhy_sij, staženo 19. 11. 2022.

Domestic airport, https://en.wikipedia.org/wiki/Domestic_airport, staženo 16. 10. 2022.

Doprava a parkování, <https://www.airport-pardubice.cz/doprava-na-letiste/>, staženo 29. 10. 2022.

Federal Aviation Administration, https://cs.wikipedia.org/wiki/Federal_Aviation_Administration, staženo 16. 10. 2022.

Flight history for FR8404, <https://www.flightradar24.com/data/flights/fr8404>, staženo 27. 10. 2022.

Historie letiště, <https://www.airport-k-vary.cz/cs/historie-letiste/>, staženo 16. 10. 2022.

Historie, <https://www.airport-cb.cz/o-letisti/historie/>, staženo 6. 11. 2022.

History, <https://www.linz-airport.com/en/The-Company/History>, staženo 17. 11. 2022.

Hledáte střed Česka? Ale který?, <https://skolnimapy.cz/dlc/hledate-stred-ceska-ale-ktery/>, staženo 16. 10. 2022.

Inc-natoaktual.cz-pal-bse, Na Dny NATO přišlo za dva dny 110 tisíc lidí, v neděli zájemce odradilo počasí, https://www.idnes.cz/zpravy/nato/dny-nato-ostrava-mosnov-armada-gripen-vojaci-policie.A220918_084115_zpr_nato_inc, staženo 28. 10. 2022.

Instrument landing system, https://en.wikipedia.org/wiki/Instrument_landing_system#ILS_categories, staženo 16. 10. 2022.

International Transport Association, https://cs.wikipedia.org/wiki/International_Air_Transport_Association, staženo 16. 10. 2022.

Jan Sůra, -30 %. Pardubickému letišti ubyli cestující. Poslanec ANO chce přesunout lety z Prahy a dál ho dotovat, <https://zdopravy.cz/30-pardubickemu-letisti-ubyli-cestujici-poslanec-ano-chce-presunout-lety-z-prahy-a-dal-ho-dotovat-39913/>, staženo 29. 10. 2022.

Jan Sůra, *Brněnské letiště hlásí proti loňsku třikrát více cestujících, ztrátu snižuje nákladní doprava*, <https://zdopravy.cz/brnenske-letiste-hlasi-proti-lonsku-trikrat-vice-cestujicich-ztratu-snizuje-nakladni-doprava-97451/>, staženo 27. 10. 2022.

Jan Sůra, *Kraj a město musejí nalít další peníze do ztrátového pardubického letiště*, <https://zdopravy.cz/kraj-a-mesto-museji-nalit-dalsi-penize-do-ztratoveho-pardubickeho-letiste-125299/>, staženo 29. 10. 2022.

Jan Sůra, *Letiště Brno zaznamenalo loni i přes uzemnění 737 MAX nárůst počtu cestujících o 8,5 %*, <https://zdopravy.cz/letiste-brno-zaznamenalo-loni-i-pres-uzemneni-737-max-narust-poctu-cestujicich-o-85-40011/>, staženo 27. 10. 2022.

Jan Sůra, *Provoz na brněnském letišti klesl na 16 % loňského roku, ztráty dosahují desítek milionů korun*, <https://zdopravy.cz/provoz-na-brnenskem-letisti-klesl-na-16-lonskeho-roku-ztraty-dosahuji-desitek-milionu-korun-56017/>, staženo 27. 10. 2022.

Jan Sůra, *Za celý rok tolik cestujících, jako předloni za měsíc. Brněnské letiště čeká ztrátu až 75 milionů*, <https://zdopravy.cz/za-cely-rok-tolik-cestujicich-jako-predloni-za-mesic-brnenske-letiste-ceka-ztratu-az-75-milionu-71258/>, staženo 27. 10. 2022.

Jan Šindelář, *Jihočeský kraj pošle letos českobudějovickému letišti 71 milionů, méně než loni*, <https://zdopravy.cz/jihocesky-kraj-posle-letos-ceskobudejovickemu-letisti-71-milionu-mene-nez-loni-100599/>, staženo 17. 11. 2022.

Jan Šindelář, *Lety Čedoku z Budějovic? Modely financování bude kraj teprve analyzovat*, <https://zdopravy.cz/lety-cedoku-z-budejovic-modely-financovani-bude-kraj-teprve-analyzovat-127148/>, staženo 17. 11. 2022.

Jan Šindelář, *Průlom: Provoz na budějovickém letišti bude v režii ŘLP, řídit se bude z Ostravy*, <https://zdopravy.cz/prulom-provoz-na-budejovickem-letisti-bude-v-rezii-rlp-ridit-se-bude-z-ostravy-123732/>, staženo 17. 11. 2022.

Jan Šindelář, *Středočeští zastupitelé brzdí Letiště Vodochody, Penta pokračuje v přípravě*, <https://zdopravy.cz/stredocesti-zastupitele-brzdi-letiste-vodochody-penta-pokracuje-v-priprave-10837/>, staženo 19. 11. 2022.

Karolína Černá, *České Budějovice mají vlakové spojení na letiště v Plané.*,
<https://www.izdoprava.cz/ceske-budejovice-maji-vlakove-spojzeni-na-letiste-v-plane/>, staženo 6. 11. 2022.

Letecké společnosti, <https://www.airport-ostrava.cz/letecke-spolecnosti>, staženo 28. 10. 2022.

Letiště Brno Tuřany (LKTb), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lktb-letiste-brno>, staženo 23. 10. 2022.

Letiště Brno-Tuřany, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Brno-Tu%C5%99any, staženo 23. 10. 2022.

Letiště České Budějovice (LKCS), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lkcs-letiste-ceske-budejovice>, staženo 6. 11. 2022.

Letiště České Budějovice,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_%C4%8Cesk%C3%A9_Bud%C4%9Bjovice, staženo 6. 11. 2022.

Letiště Karlovy Vary – přehled aktuálních linek, <https://zaletsi.cz/letiste-karlovy-vary-prehled-aktualnich-linek/>, staženo 16. 10. 2022.

Letiště Karlovy Vary, https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Karlovy_Vary, staženo 16. 10. 2022.

Letiště Karlovy Vary, <https://www.letiste-karlovy-vary.cz/>, staženo 16. 10. 2022.

Letiště Leoše Janáčka Ostrava,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Leo%C5%A1e_Jan%C3%A1%C4%8Dka_Ostrava, staženo 28. 10. 2022.

Letiště Ostrava Mošnov (LKMT), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lkmt-letiste-ostrava-mosnov>, staženo 28. 10. 2022.

Letiště Pardubice (LKPD), <https://www.aeroweb.cz/letiste/lkpd-letiste-pardubice>, staženo 29. 10. 2022.

Letiště Pardubice,

https://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Pardubice#Nov%C3%BD_termin%C3%A1l, staženo 29. 10. 2022.

Letiště, <https://www.aeroweb.cz/letiste>, staženo 16. 10. 2022.

Letiště, <https://www.mdcz.cz/Dokumenty/Letecka-doprava/Pravni-predpisy/Letiste>, staženo 16. 10. 2022.

Linka 19, <https://www.dpmcb.cz/cestovani-mhd/jizdni-rady/19-22.html>, staženo 6. 11. 2022.

Linka 90, <https://www.dpmp.cz/cestovani-mhd/jizdni-rady/90-5.html>, staženo 29. 10. 2022.

Linz Airport, https://en.wikipedia.org/wiki/Linz_Airport, staženo 17. 11. 2022.

Mezinárodní letiště,

https://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_leti%C5%A1t%C4%9B, staženo 16. 10. 2022.

Michal Šindelář, Čtvrtletní reporty HUZ Jižní Čechy 2019,

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojNGFiNDZhZDctOTM1NS00YmQ3LTlhNjUtMzIxNDQ2ODgxZDA2IiwidCI6ImMyMGU3ODFhLTlmZGMtNGZjZC04NDg5LWFmNDYxODczOWYyYSIsImMiOjI9&pageName=ReportSection>, staženo 17. 11. 2022.

O letišti, <https://www.airport-pardubice.cz/o-letisti/>, staženo 29. 10. 2022.

O letišti, <https://www.bruno-airport.cz/letiste/o-letisti/>, staženo 23. 10. 2022.

O SPOLEČNOSTI, <https://www.jobair.eu/cs>, staženo 28. 10. 2022.

Obchody a občerstvení, <https://www.airport-ostava.cz/obchody-a-obcerstveni>, staženo 28. 10. 2022.

Organizace pro civilní letectví,

https://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_organizace_pro_civiln%C3%AD_letectv%C3%AD, staženo 16. 10. 2022.

Parkování, ceník, <http://www.bruno-airport.cz/parkovani-a-doprava/parkovani-cenik/>, staženo 23. 10. 2022.

Provozní výkony letiště, <https://www.airport-k-vary.cz/cs/statistika-vykonu/>, staženo 22. 10. 2022.

Seznam letišť v Česku,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_leti%C5%A1%C5%A5_v_%C4%8Cesku, staženo 16. 10. 2022.

Služby na letišti, <https://www.airport-pardubice.cz/sluzby-na-letisti/>, staženo 29. 10. 2022.

The Different Types of Airports in the US, <https://aerocorner.com/blog/types-of-airports/>,
staženo 16. 10. 2022.

Veřejná doprava, <https://www.airport-ostrava.cz/p/verejna-doprava-2>, staženo 28. 10. 2022.

Virtuální prohlídka, <https://www.airport-cb.cz/o-letisti/galerie/virtualni-prohlidka/>, staženo 6. 11. 2022.

Vnitrostátní letiště,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Vnitrost%C3%A1tn%C3%AD_leti%C5%A1t%C4%9B, staženo 16. 10. 2022.

Vojtěch Očadlý, *Letiště Brno hlásí 420 tisíc odbavených cestujících, prázdninové měsíce byly rekordní*, <https://zdopravy.cz/letiste-brno-hlasi-420-tisic-odbavenych-cestujicich-prazdninove-mesice-byly-rekordni-128764/>, staženo 27. 10. 2022.

Seznam příloh

Seznam vyobrazení

1. Mapa znázorňující geografický (geometrický) střed České republiky (zdroj: vlastní vytvoření).
2. Mapa zachycující polohu regionálních letišť v České republice (zdroj: vlastní vytvoření)
3. Pohled na terminál letiště Karlovy vary (zdroj: https://www.airport-k-vary.cz/download/image/561-LUP_7119.jpg).
4. Pohled na brněnský letištní terminál při boardingu na let Brno-Londýn (zdroj: <https://1884403144.rsc.cdn77.org/foto/letiste-brno/NjkweDQwOC9jZW50ZXIvbWlkZGxIL3NtYXJ0L2ZpbHRlcuM6cXVhbGl0eSg4NSkvaWln/5745229.jpg?v=0&st=ja34HxuLxsGTSo40R0gpsx5R02puIguJaXHuSVWJeJM&ts=1600812000&e=0>).
5. Letecký pohled na letiště Brno-Tuřany (zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cc/Brno_Airport_%286269566267%29.jpg).
6. Pohled na letištní plochu mošnovského letiště a zároveň pohled na tabuli informující o letu LO504 do Varšavy (foto: Ondřej Blažek).
7. Zimní pohled na nově postavený terminál na letišti České Budějovice (zdroj: https://www.jcted.cz/public/temp/photos/articles/40948/643557_1024_417.jpg?lm=1553845075).
8. Izochronní mapa ukazující dojezdovou vzdálenost do 2 hodin z letiště České Budějovice (zdroj: vlastní vytvoření).

Seznam grafů

1. Počet odbavených cestujících v letech 2004-2021 na letišti Karlovy Vary (zdroj: <https://www.airport-k-vary.cz/cs/statistika-vykonu/>).
2. Počet odbavených cestujících v letech 2004-2022 na letišti Brno-Tuřany (zdroj: <http://www.bruno-airport.cz/letiste/statistiky/>).
3. Počet odbavených cestujících v letech 2015-2021 na letišti Leoše Janáčka Ostrava (zdroj: <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2021>).

4. Počet odbavených cestujících v letech 2012-2021 na letišti Pardubice (zdroj: <https://www.airport-pardubice.cz/o-letisti/>).
5. Vývoj počtu odbaveného nákladu v letech 2012-2020 na letišti Pardubice (zdroj: <https://www.airport-pardubice.cz/o-letisti/>).
6. Počet pohybů letadel v letech 2012-2021 na letišti České Budějovice, rozdělen na domácí a mezinárodní lety (zdroj: JIHOČESKÉ LETIŠTĚ ČESKÉ BUDĚJOVICE a. s., *Výroční zpráva společnosti za rok 2021*, České Budějovice 2020, s. 2).
7. Počet odbavených cestujících v letech 2010-2021 na letišti Linec (zdroj: <https://www.linz-airport.com/en/The-Company/History>).
8. Vývoj počtu odbaveného nákladu v letech 2008-2018 na letišti v Linci (zdroj: <https://www.linz-airport.com/en/The-Company/History>).

Seznam tabulek

1. Vývoj výsledku hospodaření v letech 2013-2021 na letišti Karlovy Vary (zdroj: https://www.airport-k-vary.cz/download/file/432-Zprava_o_cinnosti_LKV_2021.pdf).
2. Počet odbavených cestujících a nákladu v letech 2006-2022 na letišti Brno-Tuřany (zdroj: <http://www.bрно-airport.cz/letiste/statistiky/>).
3. Odbavené cargo v tunách v letech 2017-2021 na letišti Leoše Janáčka Ostrava (zdroj: <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2021>).
4. Vývoj počtu pohybů letadel v letech 2017-2021 na letišti Leoše Janáčka Ostrava (zdroj: <https://www.airport-ostrava.cz/p/vyrocní-zprava-2021>).